

Móra István
Művelődési
Egyesület

**ЗБИРКА ДОБРИХ ВЕЖБИ ФОКУСИРАНЕ НА РАЗВОЈ ТАЛЕНАТА СА
СЛАБИМ ПОСТИГНУЋИМА**

2021-2-ХУ01-КА210-УОУ-000049643

Садржаљ

УВОД

1. Развијање самопоуздања и стратегија суочавања младих у неповољном положају, уз помоћ литерарних сесисја.....	5
2. Развој вештина без граница	14
3. Разигране доскочне даске – степенице- „калеидоскоп планирања будућности“.....	23
4. Радионица искуства о самопознаји, самопоуздању.....	32
5. Групне активности и развој за неуспешне ученике применом драмско-педагошких метода.....	35
6. Музика и емоције	43
7. Програм развоја талената за промоцију здравља	49
8. Логичко-математички развој талената са слабијим учинком	52
9. Наслеђе наших предака – наша традиција- уметност на трагу свакодневног живота	57

Увод

Децу И младе који долазе из социјално угрожених породица и које имају слабија постигнућа, велики део друштва назива чудном децом. Наше друштво често не зна како да реагује на овакве чудне ситуације, па да уместо да помогне оваквој деци, она је тера на маргине нашег друштва. Талентовани млади људи са слабијим постигнућима често доживљавају осећај неуспеха, који је праћен губитком самопоштовања и унутрашње мотивације.

Сврха прикупљања збирке добрих вежби се фокусира на превазилажење недостатака талентоване деце/младих са слабијим постигнућима, објављивањем проверених вежби са циљем да се наставницима, родитељима и стручњацима који се баве младима у сличној ситуацији обезбеди збирка делотворних и дугорочних решења која могу пружити стварну и практичну помоћ у надокнађивању недостатака. Добре вежбе могу се одразити на развој личности, јачање мотивације, самовредновање, самоспознају, развој компетенција за учење и развој комуникацијских компетенција. Циљ је да се направи методолошка збирка која на комплексан начин помаже и подржава децу/младе са слабијим перформансама. Циљ је да увођењем ове збирке родитељи, наставници и цивилне организације добију стручну подршку која ће дугорочно пружити решење за превазилажење недостатака.

Приликом састављања збирке, као основу смо користили области талената које је дефинисао Хауард Гарднер.

-Логичко – математичко: нпр.: математичке секције, ИQ клуб, шах и друге логичке активности, развој стратегија учења и програми обогаћивања у вези са предметима општег знања који се не могу класификовати на другом месту

- Природни: нпр.: све врсте научних активности, шетње природом

- Лингвистички: нпр.: програми матерњег и страног језика

- Телесно-кинестетички: нпр.: спортски програми, плесна култура И култура покрета

- Просторно-визуелни: нпр. ликовна уметност, часови кинематографије, професионалне активности које захтевају спретност, народни занати

- Музички: све врсте певачких и музичких програма

- Интерперсонални: часови драме, глума, часови комуникације, развој лидерских компетенција

- Интраперсонални: нпр: сесије самоспознаје

На основу свега овога, представљене су следеће добре вежбе:

1. Развијање самопоуздања и стратегија суочавања младих у неповољном положају, уз помоћ литерарних сесија

Móra István
Művelődési
Egyesület

2. Развој вештина без граница
3. Разигране одскачне даске- степенице - "калеидоскоп планирања будућности"
4. Радионица искуства о самоспознаји, самопоуздању
5. Групне активности и развој за неуспешне ученике применом драмско-педагошких метода
6. Музика и емоције
7. Програм развоја талената за промоцију здравља
8. Логичко-математички развој талената са слабијим учинком
9. Наслеђе наших предака - наша традиција - Уметност на трагу свакодневног живота

Добра вежба бр.1. Развијање самопоуздања и стратегија суочавања младих у неповољном положају, уз помоћ литерарних сесија

Циљ добре вежбе

Развијање самопоуздања, самопоштовања, вештина ефикасне комуникације и сарадње, као и стратегија суочавања код деце/младих између 13-20-година, непривилегованих и талентованих који не успевају у школи, користећи методологију књижевне терапије (библиотерапије).

Стручно оправдање

Млади који су укључени у сесију били су подвргнути прелиминарном истраживању према Рензули-Хартман скали. Истраживање је потврдило нашу стручну претпоставку према којој угрожена, талентована деца и млади имају мању унутрашњу мотивацију у односу на неугрожену талентовану децу, а поред тога имају и проблеме у областима самопоштовања, самопоуздања и социјалне интеграције.

РЕНЦУЛИ - ХАРТМАНОВА СКАЛА

<p>Карактеристике учења</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Уче само онолико времена колико је неопходно Што се тиче учења, они су мање независни и потребна им је спољна помоћ. -Избегавају тешке лектире,мало читају • Половина групе има добро развијен речник, а њихов говор карактерише богатство израза.
<p>Мотивационе карактеристике</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Мање су мотивисани за самостално учење, захтевају од наставника и породице да их воде у учењу. • Могу у потпуности да се удубе у задатке и теме које их заиста занимају. • Потребно им је мало спољне мотивације за задатке за које су отворени од почетка. • Брзо им досаде монотони, рутински задаци. • За половину групе може се рећи да тежи савршенству
<p>Карактеристике креативности</p>	<ul style="list-style-type: none"> • У поређењу са њиховим вршњацима, имају добар смисао за хумор. • Воле ризик И воле авантуру • За половину групе је карактеристично да имају развијен осећај за лепо, посебну пажњу обраћају на естетске карактеристике ствари. • Показују висок степен емоционалне осетљивости. • За половину групе је типично да немају инхибиције у изражавању свог мишљења.

<p>Лидерске и друштвене карактеристике</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Половина групе мисли да их другари из разреда не воле. • Не воле да преузимају лидерску улогу, радије прате упутства својих вршњака и пријатеља. • Имају мало самопоуздања у односу на своје вршњаке и одрасле • Они сарађују • Мање су способни да се прилагоде новим ситуацијама.

Треба истаћи да деца, на основу анкете, мало читају, па имамо за циљ да млади заволе књижевне текстове и развијање самоспознаје у њиховом тумачењу. Да бисмо смањили анксиозност пред перформансама и ојачали унутрашњу мотивацију, подржали смо их у томе да не морају да испуњавају спољне захтеве током сеансе литерарне терапије, већ да користе сесије на саморефлексиван начин да упознају сопствени унутрашњи свет, И да се повезују једни са другима. Млади који имају слабија постигнућа често се нађу у такмичарској ситуацији, из које, упркос свом таленту, у многим случајевима излазе са неуспехом.

Упркос свом изванредном учинку, према сопственом признању, недостаје им самопоуздање и тешко им је да одржавају равноправне односе са вршњацима. Зато смо поставили циљ наших групних састанака да млади усмеравајући своје ресурсе упознају једни друге и себе а уместо конкуренције, акценат стављамо на атмосферу без стреса, сарадњу и међусобну подршку, а њихове разлике се не идентификују као недостаци, већ као вредни квалитети. За ово смо користили игре комуникацијске вежбе и алате за текстуалну терапију.

Коришћена подручја талената

Овде представљена добра вежба фокусира се на следеће области талента:

- интерперсонални, јер настоји да унапреди однос са вршњацима, родитељима, наставницима и другим лицима везаним за младе у циљу повећања самоасертивности, социјалне интеграције и социјалне подршке младих,
- интраперсонални, јер је важан део добре праксе јачање самосвести како би недовољно успешни млади стекли реалнију слику о себи до краја сесија.

Колико пута је испробана добра вежба

Делове ових вежби, који су представљени у збирци, коришћени су у протеклих 6 година, више од 50 пута, на сесијама група за подршку талентима одржаним у оквиру програма “Таленти Мадјарске” Удружења мађарских организација за подршку талентима У оквиру терапијских сесија развојне књижевности које организује Летра Егуесулет, као и за друге угрожене групе младих.

Циљна група

Серија вежби намењена је неуспешним али талентованим тинејџерима који су на било који начин у неповољном положају. Сесија је идеална у малој групи, од 6-12 људи, са мањим бројем људи групна динамика је мање ефикасна, а са већим бројем људи може настати потешкоћа, да се не можемо правилно фокусирати на децу појединачно. Приликом поделе у групе, важно је водити рачуна о узрасту, за децу од 10-14 година одговарају другачији задаци него за узраст од 15-18 година.

Локација

Идеална локација за групу је учионица или просторија која је погодна за стварање кружног, интимног места померањем намештаја.

Срећније је ако се сесија не одржава у школи, јер школа као место може да подсети младе на свакодневне неуспехе и тензије које то код њих ствара.

У исто време, ако имају добра искуства у учионици, то може утицати на њихов учинак у школи и може им поправити позитивнију слику о себи и свом окружењу за учење. Корисно је поставити столове у просторију где ће млади моћи да ураде писмене задатке. Столови никако не би требало да буду распоредјени као у учионици, већ их треба гурнути на крај просторије или их поставити у облику великог заједничког стола на једној страни просторије где млади могу седети у кругу.

Презентација добре вежбе

Библиотерапија као метода развоја талената

Библиотерапија (позната и као књижевна терапија), као метода, олакшава идентификацију емоција и комуникацију о њима пружајући површину мало удаљену од свакодневне стварности (ово је сам текст) уз помоћ песама, бајки, прича, стихови песама или филмских одломака, помаже у препознавању и сагледавању проблема споља, као и формулисању предлога алтернативних решења и вођењу конструктивних разговора о њима. Током литерарних сеанси, млади људи не осећају да им се „увлачимо“ у приватни живот и не морају да се баве физичким активностима које су често непријатне, посебно тинејџерима. Уз помоћ ових сеанси могу да кажу о себи тачно онолико и колико желе, док се њихова самосвест, креативно и проблемско размишљање стално развија. Као метод групне терапије, библиотерапија развија код младих емпатију, вештине комуникације и дискусије и међусобну толеранцију.

Састав групе

У терапијској групи, присутни су и дечаци и девојчице, а њихов састав се прилично разликује и по узрасту и по области талента. Неки млади људи не показују изванредне перформанце само у једној области, већ су талентовани у неколико области, па им је тешко да одлуче шта заиста желе да раде на дужи рок.

Иако мотивација младих људи да учествују у програму талената у основи није иста, на основу нашег искуства, слични циљеви се брзо формулишу у групним сесијама: разјашњавање каријерне оријентације, успостављање односа са вршњацима са сличним интересовањима, помагање једни другима у сналажењу у својим вршњачким и другим људским односима, вежбање јавног говора, развијање самоспознаје и самопоуздања. У случају неуспешних талентованих младих људи, ово се може допунити и са суочавањем са неуспешним и тешким ситуацијама, као и постављањем адекватних циљева и увежбавањем вештина неопходних за њихово постизање.

Обично постоји велика разлика између вербалних вештина младих људи, а међу њима има и више интровертних и екстровертних тинејџера.

Међутим, разлике (пол, године, врста школе, интересовања, комуникацијске вештине) нису нужно мана, јер пружају могућност да развију своје вештине емпатије, толеранције једни према другима и прошире поглед на свет.

Заједничко дефинисање правила и оквира игре

Сматрали смо да је веома важно да поставимо правила за наше дружење са децом.

Ово, за разлику од уобичајене једностране комуникације у школама, јача код младих осећај одговорности, укључености и даје им могућност да се свесно крећу у демократској атмосфери, као и доприноси развоју вештина сарадње младих у оквиру групне терапије. Наша правила су изгледала овако:

- Свако може сваког да персира
- може се изаћи у тоалет без тражења дозволе
- мобилни телефони треба да буду искључени, али ако је позив веома важан, треба изаћи напоље,
- могу да одговарају једни другима без подизања руке И јављања за реч. Не морате да се свађате једни са другима, али можете постављати занимљива и откривајућа питања, као и додати своја искуства на оно што је речено, применити своје видјење ствари,
- могу да причају пријатељима о сесији, али не могу да поставе на интернет оно што је речено овде.

Упознавање, представљање

У уводу смо нагласили да приликом представљања ставе у први план њихове особине личности уместо подручја талента. Увођ и представљање се одвијало на следећи начин:

- Реците особину личности о себи користећи прво слово свог имена и представите нам се. Ја почињем: Моје име је Забавни Зоран

-Змија имена: свако каже име особе десно од себе, па своје. Затим сва остала имена.

Затим бацамо кесицу са семеном, а онај ко је добије мора да каже име бацача, а затим и име онога коме ће да је баци следеће.

Представљање уз песничку терапију

Сматрали смо важним да уведемо навику да се млади људи усуђују да говоре о свом расположењу и осећањима на групним сесијама. Најлакши начин да се ово илуструје методом књижевне терапије било је да поделите песму и кажете следеће: "Прочитају једну песму. Није важно шта је мислио аутор дела, важно је каква сте размишљања и осећања имали о њему. Поделите са нама ако се препознате у једном од редова, или чак можете да напишете ред или два о себи на основу овога."

Стално смо им наглашавали да ово није час књижевности, овде не морају да препознају о чему је песма или шта је песник могао да мисли, већ је циљ да искажу сопствена осећања и размишљања као резултат инспирацију коју ствара песма. Наравно, могу да се повежу једни са другима, али само на конструктиван начин, тј. постављајући другоме појашњавајућа и радознала питања, или

деле своја размишљања, слична осећања или приче са групом. Овом методом се развија њихово комуникативно и емпатичко размишљање, њихова способност дебате, а самосвест продубљују кроз спознаје остварене у том процесу.

Причање прича помоћу Дихит карата

Замолили смо младе да извуку Дихит карту за коју сматрају да им је из неког разлога симпатична. Након тога, нека седе у паровима и испричају типичну причу о себи која им пада на памет на основу слика са картице. Када су завршили, замолили смо парове да другима представе причу коју су чули од свог пара. Циљ задатка је и даље био да се пробуди и одржи интересовање једни за друге и за себе. Дељење приче пара обезбедило је безбедније и заштићеније окружење од наступа пред групом, слушање и подсећање на оно што се чуло захтевало је емпатију и стрпљење једно према другом, док се због интимности ситуације продубљивало међусобно поверење.

Жива библиотека

У овом задатку смо већ упознали друге са упознавањем области талената, али смо теми приступили са становишта да се сви осећају јединствено и занимљиво. Пре састанка замолили смо их да себи дају наслов књиге на основу својих интересовања и талената.

- Реците нам који сте наслов изабрали за себе!

- Ставите наслове у абecedни(азбучни) редослед! (млади да стану у ред)

- Стављамо столицу у средину, први седи тамо. Почине да нам прича о себи као књига, а онда му постављамо питања, а он одговара. Овим га “отварамо”, читамо “у њега” све дубље И дубље, И упознајемо га са страна које су раније биле скривене од нас.

- Напишите једни другима препоруку за књигу, зашто је вреди прочитати. Свако напише свој „наслов књиге“ на папир и ми га прослеђујемо даље у круг.

До краја задатка сви су имали листу зашто су вредни и јединствени у очима других, што је код деце очигледно утицало на подизање самопоуздања. Вежба развија емпатичне вештине, као и међусобну пажњу и толеранцију. Такође се може добро користити у окружењу где се неки млади људи третирају са предрасудама.

Подршка избору каријере кроз креативно писање

Измислите себи занат за који други нису ни чули!

Пошто се многи људи боре са проблемом да немају представу о томе да шта желе да раде у будућности, у помоћ смо позвали њихову машту и технику креативног писања.

- Измислите себи занат из маште

- Напишите мали оглас у којем тражите особу која представља ову професију

- Које вештине су ти потребне?

- Прочитајте мали оглас па покажите осталима шта сте смислили!Остали нека пробају да измисле шта би то могло бити!

Поред пуно смећа, покушали смо да дешифрујемо које од њихових снага и способности би највише волели да искористе у својој будућој професији. Затим смо их замолили да одложе овај папир, јер ће бити важно да се осврну у току свог живота, да виде шта су биле њихове најдубље жеље.

Музичко-литерарна терапија - Путник из снова

Разговарамо о таленту на основу песме *Álomutazó* (Путник из снова),коју су заједнички написали Радич Гиги И Варга Виктор.

Саслушали смо музику, а затим смо поделили текст песме који је унапред одштампан.

На основу наших правила, одржали смо неформални разговор са младима о томе колико је важно пратити своје сние, шта је потребно да би неко био талентован, шта сама реч значи, да ли је добро бити талентован И да ли има И лосе стране и како живети с тим. Пошто је реч о талентованим али неуспешним младима, у овом случају је посебно важно да се разговор усмери на постављање реалних циљева и изазове,И њиховог постизања, као И на упорности. На крају задатка, младима је препоручено да наведу један узор,коме би они могли проучавати животни пут,а то може да им помогне да верују у сопствени успех.

Терапија кинематографском литературом-Борилачки Клуб

Овај филм и одабране сцене из њега вреди погледати заједно са старијим ученицима од 16-20 година. Циљ нам је био да их водимо кроз процес самоспознаје заснован на филму, за који смо гледали сцене које смо одабрали, а затим продубљивали самоспознају решавањем и дискусијом о разним задацима.

Тема 1, „Оно што поседујеш,то поседује тебе”

Напиши на папир:

- Које су 3 ствари због којих бисте највише жалили да су уништене?

- Које су 3 ствари које бисте жртвовали за нови живот?

- Које су 5 ствари у којима би ваш живот био другачији?

2. "Никада не бих желео да припадам клубу који би ме прихватио у чланство"

- Да ли сте се икада потрудили да уђете у неки тим?

- Да ли бисте радије били велика риба у рибњаку или мала риба у великом рибњаку?

- У који тим тренутно највише желите да уђете?

- Шта бисте учинили за то?

- Која би била граница коју више не бисте прешли за ту ствар?

Тема 3: Ко је ваша „личност у сенци“?

- Које су 3 ствари које ви немате у себи, а желели бисте?
- Које су 3 ствари које ви имате у вама, а којих желите да се решите?
- Допуни реченицу: ако то нико од мојих пријатеља не би видео...

Наравно, после сваког задатка, поделили смо решења једни са другима (ко је то желео) и водили дуге разговоре о томе како видимо једни друге, друга животна искуства и како можемо да се повежемо једни са другима на конструктиван начин.

Подршка самоспознаји и самопоуздању терапијом поезије

С обзиром на то да неуспешни талентовани људи често имају негативну слику о себи, од велике је важности да се о томе говори, као и да се формулише и подиже свест о сопственим добрим и развојним (развојивим!) особинама.

Разговор о песми у наставку може да пружи важно упориште за младе људе да прихвате себе и сагледају себе реалније.

Вислава Сзумборска-Тушта и Тама

ТУШТА И ТАМА

Оно сам што сам.

Несхватљив случај
као сваки случај.

Други преци
уосталом могли су бити моји,
и већ бих из другог гнезда
полетела,
и већ бих се испод другог пања
из љуске испилила.

У гардероби природе
мноштво костима.

Костим паука, галеба, пољског миша.

Сваки као саливен
и послушно се носи
док се не похаба.

Ни ја нисам бирала,

али се не жалим.

Могла сам бити неко
знатно мање посебан.

Неко на брву, из мравињака, зујећег роја,
делић пејзажа кидан ветром.

Неко много мање срећан,
одгајан за крзно,
за празнични сто,
нешто што плива испод лупе.

Дрво урасло у земљу,
коме се приближава пожар.

Стабљика гажена
следом несхватљивих догађаја.

Мрачна личност
која за друге постаје светла.

А шта, ако бих у људима изазивала страх,
или само одвратност,
или само сажаљење?

Да сам се родила
у племену у коме не треба
и да се преда мном затварају путеви?

Судбина се према мени као и досад
показала наклоњена.

Могло је да ми не буде дато
памћење добрих тренутака.

Могла је да ми буде одузета
склоност ка поређењима.

Могла сам бити оно што сам - али без чуђења,
а то би значило,
неко сасвим други.

Питања за помоћ

- Шта си друго могао бити? Шта је боље, а шта горе?
- Шта је добро у томе какви смо?

- Како нас други виде?
- Како видимо себе?
- Да ли вреди да се поредимо са другима?
- Како би било добро да смо повезани сами са собом?
- Како би било добро да се други понашају према нама?
- По чему си ти посебан?

Прегледање наших способности уз помоћ кратке приче

Текст коришћен за задатак – на пример, приповетка Ервина Лазара- Чудотворна апотека, а разговор започет у том погледу може помоћи да се препозна релативност добрих и лоших особина и вишеструке перспективе људи.

Предложена питања за обраду текста:

- Чега се сетите када прочитате текст?
- Шта мислите како вас други виде/замишљају? У чему они мисле да си добар/нисси добар?
- Како вас виде ваши родитељи/браћа и сестре и другови из разреда и наставници?
- Да ли себе видите на исти начин када разговарате са другима?
- Да ли прихватите своје добре и лоше особине?
- Да ли имамо особине које могу бити и добри и лоши у исто време? Које су те особине?

Метод рада

Развојне терапијске сесије литературе заснивају се на седењу у кругу и групној дискусији. Задаци креативног писања раде се за заједничким столом. Од пресудне је важности правити дуге паузе између блокова задатака и мешати вежбе размишљања са елементима покрета.

Потребни алати

За литерарну терапију потребна је употреба следећих алата: табла, А/4 папири, етикете, фломастери, оловке, лепак, штампач за штампање песама и одломака кратких прича.

Захтевани људски ресурси

Серија захтева једног или два водитеља сесије.

Временски оквир за имплементацију добре вежбе

Móra István
Művelődési
Egyesület

Представљена вежба састоји се од 6 сесија. Једна сесија траје 45 минута.

Вежбу је припремила

Лиља Бодор, тутор за подршку талентима, библиотерапеут, тренер, фасилитатор комуникације, вођа групе “срећних сати”, специјалиста за комуникацију и обуку за подршку менталном здрављу, Удружење ЛЕТРА-прекорачи своје границе.

Добра вежба 2. : РАЗВОЈ ВЕШТИНА БЕЗ ГРАНИЦА

Циљ добре вежбе

Решавање тензија својствених деци/младим у неповољном положају, побољшање отпорности, повећање виталног капацитета, стварање мотивације и менталне равнотеже, развијање осећаја за равнотежу, координацију и концентрацију, и на крају, али не И мање важно развијање свести о телу и способности обраћања пажње на себе и друге.

Стручно оправдање

Млади који су укључени у сесију били су подвргнути прелиминарном истраживању према Рензулли-Хартман скали. Истраживање је потврдило нашу стручну претпоставку према којој угрожена, талентована деца и млади имају мању унутрашњу мотивацију у односу на неугрожену талентовану децу, а поред тога имају и проблеме у областима самопоштовања, самопоуздања и социјалне интеграције.

Циљна група

Добра вежба се може користити за старосну групу од 6-20 година.

Коришћена подручја талената

Све области талента могу се развити применом добре вежбе фокусирањем на задатке малих и великих покрета.

Колико пута је испробана добра вежба

Сесије представљене у добрим вежбама тестиране су најмање 10 пута.

Метод рада

Може се имплементирати и у малим И у великим кооперативним групама

Локација

Обично се сесије могу одржавати на отвореном или у физкултурној сали

Презентација добре вежбе

Са основним вежбама почињемо у уводној фази сесије, у интересу свих учесника да стекну вештине које су неопходне за ефективну и успешну реализацију сесије.

Вежбе дисања

Учење различитих типова дисања: припремно дисање, трбушно дисање, дисање на ребрима, горње дисање, потпуно јога дисање, друге вежбе дисања: шиштање, дување, чишћење...)

Увођење основних вежби јоге за побољшање осећаја равнотеже, координације покрета, смиривања нервног система и отклањања осећаја умора.

Задаци на ролерима, по потреби за развој координације и осећаја за равнотеже.

Примена добре вежбе

Развој вештина: **са штапом**

Холање један иза другог у круг

- Са стопалима окренутим ка споља, штап иза леђа притиснут на лактове – на петама, штап у дубоком задњем ставу, подигнута груди - наизменично повлачење колена, штап у предњем средњем положају. Стопало испружено, стопало испружено уназад. Ледја извучена.
- Са штапом у предњем средњем положају, назад до лакта у такту, руке испружене напред „возамо се“ – на прстима, са штапом у високом положају, са истезањем – на пети, са штапом иза тела у дубоком положају, дизање И спуштање руке на сваком кораку са "подизањем крила".

Трчање

- У раштриканом облику, држећи штап испред тела у ширини рамена, померајући зглоб горе-доле „возећи мотор“. На знак: затворен положај, висок став, истезање „стојећи у гаражи“ – ослонац штапа вертикално на земљу, трчање око њега у круг – круг – у рикверц.
- У раштриканом облику, на знак: траже партнера, стоје један према другом, штап у дубоком ставу са обе стране тела а) скачући на обе ноге истовремено б) скакање у месту на једној нози уз промену положаја стопала ц) скакање у месту „клацкалица“.

Гимнастика: поставимо се у раштрканој формацији

Ноге у раширеном положају, штап у предњем средњем положају. Са савијеном руком, повуците штап до груди, 2. Савијање руке са гурањем штапа истезањем у високу позицију 3. повлачење штапа савијањем руку до грудног коша 4. Назад у стартну позицију” дизање тегова” руке-рамена

• Ноге у раширеном положају, штап у ширини рамена у дубоком ставу, дланови окренути ка горе, лактовима притусниту до трупа

• Савијање руке са опругама за колена 3 пута, 4. Назад у стартну позицију” дизање тегова” руке-рамена

• Почетна позиција: Раширене ноге, штап у високом положају 1. Повлачење штапа на потиљак, савијање колена и савијање трупа 2. Савијање трупа са екстензијом колена, додиривање тла штапом 3. Повлачење штапа на потиљак, савијање колена и савијање трупа 4. Назад у стартну позицију

• Почетна позиција: седење са раширеним ногама, штап у високом положају 1. Савијање трупа окретањем улево, ослањајући штап вертикално на тло између две ноге 2. Назад у стартну позицију 3. Савијање трупа окретањем удесно, ослањајући штап вертикално на тло између две ноге 4. Назад у стартну позицију, истезање

- Почетна позиција: Савијено седиште, ослонац иза тела, штап испред ногу на тлу 1. Подигните стопало и прстом испред штапа дотакните тло 2. Додирните тло петом иза штапа "преко оgrade и назад"
- За одрасле Почетни положај: Лежећи на леђима, ослонац за стопала, стављање штапа испод потиљка, држећи штап у ширини рамена 1-2. Постепено подижите главу и труп са равним леђима 3-4. Спуштање у почетну позицију / стомак. Почетна положај за младје: лежећи на леђима, ослонац за стопала, држећи штап у дубоком положају испред тела 1. Подизање главе и трупа, штап додирује бутину 2. Штап додирује колена 3. Глава, спуштање трупа, штап додирује бутину 4. Повратак у почетну позицију
- Почетна позиција: Лежи на стомаку, држећи штап испод рамена 1. Подизање главе, трупа 2. Испруживање руку у високу позицију 3. Привлачење руку до рамена 4. Повратак у почетни положај
- Почетна позиција: чучнути, штап у дубоком положају 1-2. Савијање колена 2x, 3-4 Излазак улево у доскоку у чучањ, савијање колена 2x, замах штапом у високу позицију, повлачење руке 2x Такође у супротном смеру.

Гимнастика: поставимо се у раштрканој формацији

1. У почетни положај: са раширеним ногама, држећи штап у ширини рамена у ниском ставу, 1. Замахивање рукама у висок став. истезање за малишане. У истезању за одрасле, 3x се рука повлачи уназад 2. Назад у почетни положај/рука, ледја.
2. У почетни положај: са раширеним ногама, држећи штап у ширини рамена у високом положају, 1-4. Кружите И обе рукама испред тела 4x улево 5-8. Обе рукама рука кружи испред тела 4 пута удесно / рука, раме.
3. У почетни положај: са раширеним ногама, држећи штап у положају леђа, 1-3. Окрените труп улево 3к 4. Вратите се у почетну позицију 5-7. Окрените труп удесно 3к 8. Вратите се у почетну позицију "гледамо околу" / раме, леђа, труп
4. У почетни положај: са раширеним ногама, држећи штап у ширини рамена, у дубоком ставу, 1. Савијање колена правим трупом, привлачење штапа на груди са подигнутим лактовима 2. „пумпамо“ назад у почетну позицију / руку, раме, бутину.
5. У почетни положај: Испруженим ледјима седимо, штап преко бутине, наслон за длан на њему. 1. Савијање трупа напред, котрљање штапом, продужење руке 2. Повратак у почетни положај „тесто за ваљање“ / назад, истезање тетиве
6. У почетни положај: Лежећи на леђима, ноге испружене у вертикалном положају, држање штапа у куковима, дланови притиснути на бутине. 1. Окрените штап нагоре, према коленима, подижући главу и труп 2. Вратите се у почетни положај „ваљање теста на преврнутом столу“ / стомак
7. У почетни положај: Лежећи на стомаку, држећи штап у високом положају 1. Подизање руке, главе, трупа, повлачење штапа на потиљак, 2. Окретање трупа улево 3. Пртљажник скретање удесно 4. Вратите се у почетни положај "виримо" / ледја

8. У почетну позицију: Подршка за колено/ истезање леђа

Развој вештина - СА ЛОПТОМ

Ходање: Један иза другог у круг на врховима прстију, лопта у високом положају, са наизменично истезањем, котрљање између дланова - подизање пете, држање лопте дубоким ставом - кретање уназад, држање лопте у предњем средњем положају, ротација лопте - подизање колена, држање лопте испред груди, спуштање лопте на подигнуто колено при сваком кораку.

На пети, држећи лопту на левој страни, заглављена између руке и трупа, замахујући десном руком напред-назад. - котрљање од пете до прстију, држање лопте у високом положају, котрљање лопте између дланова.

Спуштање и хватање лопте за мале, водјење лопте левом/десном руком за велике

Имитативни ходови: раштркани стартни положај

- ход на длановима "медвед хода" лопта између колена

- у пауковом ходу, лопта у крилу

- „кенгур трчање“ лопта између чланака

Гимнастика: поставимо се у раштрканој формацији

1. У почетни положај: ноге раширене, лопта испред тела 1. Замах руке у предњи средњи положај 2. Повратак у почетни положај 3. Замах руком у високу позицију 4. Повратак у почетну позицију "скоро бацање" / рука, раме.

2. До почетне позиције: ноге раширене, руке у бочном централном положају, дланови окренути нагоре, лопта у левом длану 1. Испружена рука полако повуците у предњи централни положај уз издах 2. Лопта преврнута на десни длан 3 Рука се полако отвара у бочни централни положај 4. Рука се повлачи уназад уз удах. Такође на супротној страни, "добар конобар" / рука, раме, горњи део леђа.

3. У почетни положај: Основни положај, лопта у високом положају 1. Истезање према горе 2. Савијање руку, спуштање лопте на главу 3-7 Котрљање лопте по лицу, грудима, стомаку, куковима, бутинама, коленима, ноге до скочних зглобова, лагано савијање трупа од пршљена до пршљена 8. Котрљање лопте по тлу леђима исправљањем 8-1 Вршимо и котрљање лопте уназад са одбројавањем "лопта иде на лутајући пут" / рука, раме, леђа, равнотежа, фине моторичке способности.

4. До почетне позиције: ноге раширене, труп савијен напред, дланови лабаво на лопти, на тлу 1. Савијање трупа ка левом стопалу окретањем лопте са обе руке (колико је могуће) обилазећи лево стопало напред 2. Повратак у средњи положај 3. Савијање трупа ка десној нози котрљањем лопте обема рукама (колико је могуће) обилазећи десну ногу почевши од напред 4. Повратак у средњи положај. Такође са променом правца. "укротимо лопту" / труп, истезање тетиве.

5. До почетне позиције: Ослонац за колена са ослонцем за подлактицу, стомак, труп напет, за одрасле, лопта у прегибу левог колена, за децу, лопта у руци 1. Подигните савијену леву ногу, мало изнад хоризонтале, табан окренут нагоре 2. Вратите се на почетну позицију 8x са променом положаја стопала „понијева потковица” / задњица.

6. Почетни положај: Савијено седење, ослонац иза тела, лопта у зглобу, држана опружањем стопала 1. Подизање ногу, док ноге не буду хоризонталне, котрљање лопте између колена и скочног зглоба. 2. Вратите се у почетну позицију "балансирање са лоптом" / стомак.

7. У почетни положај: Лежећи на стомаку са раздвојеним ногама, ослонац длана на лопти, истезање, 1-2-3 Флексија трупа улево уз котрљање лопте 4. У крајњој позицији, истезање улево, 5-6-7 Враћање лопте у почетну позицију 8. У почетну позицију "ходање лопте" на супротну страну / труп, леђа, раме.

8. До почетне позиције: испруженим ногама седимо, лопта у дубоком положају у крилу 1. Савијање трупа напред са заобљеним леђима уз котрљање лопте 2. Убацивање лопте између чланака 3-4-5 Подршка рукама иза тела, стезање лопта са скочним зглобом 6. Савијање трупа напред са заобљеним леђима 7. Подизање лопте са скочних зглобова 8. Окретање лопте назад у почетну позицију "важе само ударци ногама" / леђа, истезање бутина

Гимнастика: поставимо се у раштрканој формацији

1. У почетни положај: Раширене ноге, лопта у високој позицији 1. Повлачење лопте у прса 2. Гурање лопте у предњи средњи положај 3. Повлачење лопте на груди 4 Повратак у почетну позицију / руку.

2. У почетни положај: Ноге раширене, лопта у ниском положају 1. Замах руке делимично у високу позицију са окретањем трупа улево 2. Вратите се у почетну позицију 3. Замах руке делимично до високог положаја са окретањем трупа удесно 4. Вратите се у почетну позицију "бацили бисмо лопту" / труп, рука.

3. У почетни положај: Испруженим ледјима седимо, ослонац иза тела, лопта у крилу 1. Подизање кука у ослонац за леђа, спуштање лопте до скочног зглоба, стопало опружено уназад 2. Спуштање кука назад у опружено седиште 3. Подизање истегнуте ноге, котрљање лопте назад у крило 4. Спуштање испружене ноге назад у почетни положај „терен за лопту“ / екстензори трупа, стомак, бутине.

4. Почетни положај: Савијено седимо, ослонац иза тела, лопта у крилу 1-3. Повлачење колена, ноге у хоризонталном положају, притискање лопте на стомак, гурање рамена напред 3x (старијима руке подигнуте) 4. Вратите се у почетну позицију "правимо лопту од балона" / стомак, равнотежа.

5. У почетни положај: седимо са прекрштеним ногама, држећи лопту испред тела 1. Труп окрените улево, спустите лопту поред тела - ухватите је 2. Вратите се у почетни положај 3. Окрените труп на десно, спусти лопту поред тела - ухвати је 4. назад у почетну позицију / труп, координација покрета.

6. У почетни положај: Лежећи на леђима, ноге у вертикалном положају, држећи лопту између унутрашњих табана, руке у дубоком положају на земљи 1. Савијање колена, приближавање лопте стомаку (одрасли могу 3x) 2. Повратак у почетну позицију / стомак, бутне екстензије.

7. У почетни положај: Лежећи на стомаку, лопта у високом положају 1. Подизање главе и трупа подизањем лопте, спуштање, хватање 2. неколико пута - испуштање, након хватања, назад у почетну позицију / леђа, координација покрета.

8. У почетни положај: Лежећи на стомаку, лева рука наслоњена на лопту у високом положају, десна у ниском положају поред тела 1. Промените положај руку подизањем главе и трупа, без померање лопте 2. Повратак у почетни положај „Опрез! Жели да побегне!“ / ледја

Развој вештина - СА ТРАКОМ

Ходање: Један иза другог у круг

- хватање траке у средини левом руком у ниском положају, замахнувши руку у високу позицију поред тела
- хватање траке истегнуте у ширини рамена у високом положају, наизменично истезање
- 4 корака на прстима, држећи траку у ширини рамена у високом положају, 4 корака на пети, држећи траку у ширини рамена у ниском положају.

Ходање: Један иза другог у круг са високим подизањем колена, држећи траку окачену око врата у бочном средњем положају, замах руком - хватамо траке на крајевима, са две руке, укрштање траке - хватање траке у ширини рамена у високом ставу, котрљајући се од пете до прстију.

Трчање: у раштрканој формацији махање траком ,на знак: чучан, укрштање колена, увлачење траке између бутине и стомака.

Гимнастика: поставимо се у раштрканој формацији

1. У почетни положај: раширеним ногама, лева рука у високом положају са траком, десна у ниском положају иза тела 1-4. Кружимо рукама поред тела напред 4x 5-8. Кружимо рукама поред тела уназад 4x "циновски кругови" / рука, раме.

2. У почетни положај: нагиб трупа у савијеном чучњу, држећи траку окачену око врата у бочно-централном положају 1. Труп окрените улево, десном руком додирните тло 2. Вратите се у почетну позицију 3. Окрените труп удесно, левом руком додирните тло 4. Вратите се у почетну позицију "мотола" / труп, бутина.

3. У почетни положај: раширеним ногама, труп се савија напред, руке прислоњене уз земљу, хватање траке на оба краја, 1. Подизање трупа у лево савијање трупа замахнувши руке у високу позицију 2. Назад у почетни положај 3. Подизање трупа удесно савијање трупа замахивање руку у високу позицију 4. Повратак у почетни положај / труп

4. До почетне позиције: седимо са укрштеним ногама, држање траке иза ледја уз рамена са затварањем рамена, удах 1. Закључавање лактова испред лица, заокруживање леђа уз издисај 2. Повратак у почетну позицију "надувавање" / груди, леђа.

5. У почетни положај: седимо са испруженим ледјима, руке у бочно центрираном положају, држите траку у левој руци 1. Подигните леву испружену ногу (старији са стопалом испруженим уназад), превуците траку испод ње у десну руку 2. Спустите ногу, замахните рукама у бочно центриран положај, избаците траку (руке И ноге се наизменично мењају) "шивање" / рука, стомак.

6. У почетни положај: Лезите на леђа са потпором за стопало, лева нога у високом положају, трака испружена испред груди и држана широким хватом, ослонац за лактове на тлу 1. Подизање трупа са окретом: десно рука се протеже до левог спољашњег скочног зглоба, издахните при подизању 2. Приликом спуштања удахните променом положаја руку и ногу „мали мајмун се пење на дрво“ /трбух, бок.

7. У почетни положај:Позиција за склекове, траку на поду у висини колена 1. Потисак куком уназад, лева рука испружена испод тела, хватамо траке 2. Спуштање кука у испружени положај, замах левом руком до стране у средњем положају 3. Потисак кука уназад, лева рука испружена испод тела, колена испод, положите траку 4. Вратите се у почетну позицију на супротну страну "назад на место" / труп, раме, рука.

8. У почетни положај: Лежећи на стомаку, лева рука у високом положају, левом руком држећи траку у средини, а десна рука у ниском положају иза тела 1. Замах трупа хоризонтално, у великом луку 2. Вратите се у почетну позицију тако што ćete променити положај руку да бисте "отерали комарце" / леђа, раме, рука

Трчање: у раштрканој формацији, хватање траке на оба краја иза тела. Скакање на знак са подизањем траке - ротација око сопствене осе, - чучањ, укрштање колена

Гимнастика: постављање у раштркану формацију, држање траке у средини за мале, а на једном крају за велике

1. До почетне позиције: ноге раширене, лева рука у дубоком положају са траком, десна рука на куку 1. Замахните руком кроз бочни средњи положај до високог положаја, помажући да трака лети покретом зглоба 2. Вратите се у почетну позицију "лептир" / раме, рука, зглоб.

2. У почетни положај: ноге раширене, лева рука у високом положају са траком, десна рука на куку. 1-4. Кружите рукама испред тела, почевши покрет улево 4к 5-8. Кружите руке испред тела, почевши покрет улево 4х (у почетку само полако) / рука, раме.

3. Почетни положај: ноге раширене, лева рука у високом положају са траком, десна рука на куку. 1-3. Круг руке испред тела, почетак покрета удесно 3х 4. Савијање трупа удесно, истезање леве руке удесно "таласом" / рука, труп 1) 2) 3) извођење вежби са променом положаја руке.

4. У почетни положај: Савијеним ледјима седимо, хватање траке у ширини рамена, у предњем средњем положају. Старији: испружање ногу у лебдећи положај преко истегнуте траке. Младји: додир траке са упареним стопалима 2. Вратите се у почетну позицију / стомак, балансирање.

5. Почетна позиција. Лежећи на леђима са потпором за стопала, руке у ниском положају на тлу, држећи траку у средини у левој руци 1. Подизање кукова 2. Провлачење траке испод тела у десну руку 3. Замах десном руком са траком 4. Спуштање кука "скрива се испод моста" / истезање трупа, задњица.

6. У почетни положај: Лежећи на стомаку, руке у високом положају, држите траку у средини у левој руци. 1. Замах руке у ниску позицију иза тела 2. Пренос траке у десну руку иза тела 3. Замах руке у високу позицију 4. Пренос траке на леву руку у почетну позицију / леђа, раме, рука.

7. У почетни положај: Затворених ногу, руке у бочном средњем положају 1. Замах левом испруженом ногом са траком везаном за скочни зглоб напред, назад 8x 2. Повратак у почетни положај, мењање положаја ногу везивањем траке, баланс.

Развој вештина - имитирање животиња сопственим телом

Ходање: Један иза другог у круг

- са наизменичним подизањем колена, руке у средњем положају са стране "рода"
- "рода" се зауставља на једној ноzi на свака 4 корака
- са испруженим коленима и нагибом тела, шаке склопљене иза тела, корак по корак подизање руку "кокошка"
- са савијањем трупа, заобљена леђа, "медвеђа" рука наслоњена на колена

- скакање: -скакање у галопу "коњ" - са променом ногу -скакање на једнаким ногама "кенгур"

Трчање: у раштрканој формацији, док трче, свако узима картицу са једног од столова (на картицама су слике животиња). Након обављених задатака, карта се враћа на исти сто и увек се бира нова са друге. На знак: - домаће животиње и дивље животиње трче у угао који је за њих одређен - зауставе се на месту, птице машући рукама, сисари се спуштају на колена.

Гимнастика: поставимо се у раштрканој формацији

1. Почетни положај: „Велика птица“ седимо са укрштеним ногама, руке у дубоком положају, руке уз тело на тлу. 1. замах руке у високу позицију кроз бочни средњи положај 2. Вратите се у почетну позицију / руку, раме.

2. Почетни положај: "Пас јазавичар" клечећи ослонац са савијеним рукама, ослонац испод рамена, дланови окренути ка унутра, груди близу тла. Покрет напред/рука, јачање раменог појаса, истезање прских мишића, мобилизација кичме.

3. У почетном положају: „Маче се протеже“ у ослонцу за колено, глава завучена између руку, заобљена леђа. 1. Гурните леву руку напред у високу позицију, спустите грудни кош 2. Вратите се у почетну позицију 3. Гурните десну руку напред у високу позицију, спустите грудни кош 4. Вратите се у почетну позицију/леђа, раме, истезање прских мишића мобилизација кичме.

4. У почетни положај: „Пузећи црв“ седимо испруженим ногама, ослонац уз тело 1. Савијање колена, подизање кукова напред иза пете 2. У крајњем положају спуштање на тло 3. Испруживање ногу, постављање подршке поред тела / рамена, трупа.

5. У почетни положај: седимо испруженим ногама, „хром пуж“ руке на куковима 1. Ноге се смењују, крећући се напред од кукова са гурањем напред/торзо.

6. У почетни положај: „Кобра“ лежећи на стомаку, ручни ослонац испод рамена 1. полако испружити руке док се кукови не подигну од тла, удахнути и задржати мало у крајњем положају 2. Издахнути назад на почетну положај / истегните трбушне мишиће, јачање руке.

7. . У почетни положај : „Слон“ клечећи ослонац са подршком за подлактицу, корак по корак подизање једне руке у високу позицију, истовремено подизање супротне ноге, истезање до хоризонтале/рука, раме, труп, равнотежа.

8. У почетни положај: "Медвед" хода на длановима и табанима са подигнутим куковима / истезањем рамена, трупа, тетиве.

9. У почетни положај Подршка за колено. 1. Заобљена леђа, повлачење главе између руку "леђа мачица" 2. повлачење леђа, подизање главе "псећа леђа" / труп, мобилизација кичме.

10. У почетни положај: седимо са укрштеним ногама, труп се савија напред, руке се ослањају на колено. 1. Удисати ваздух подизањем трупа, испружити руке у високом држању 2. Издисати ваздух савијањем трупа напред „надувати се, извући чеп”/грудни кош, труп.

11. Почетни положај: Лежећи на леђима, руке у дубоком положају, стопала на тлу. На знак, подигните главу и руке у предњи средњи положај, подигните ноге у вертикални положај, благо савијене, брзе, моћне покрете удова " бубица на ледјима" / стомак, руке.

12. Почетни положај Лежећи на стомаку, руке у високом положају. 1. Наизменично подизање руке са трупом. "Гладни крокодил" / рука, леђа.

Потребни алати,реквизити

Да би успешно реализовали сесију Развој вештина без граница, потребно је да користите следеће алате: штап, обруч, трака, врећа за пасуљ, столица, ролере.

Потребни људски ресурси

Вежба захтева једног или два водитеља сесије.

Временски оквир за имплементацију добре вежбе

Вреди поновити представљене мале и велике вежбе покрета најмање 5 пута.
Сваком приликом сесија траје 45 минута.

Вежбу је спремила

Ева Пласко-педагог, , Удружење ЛЕТРА-прекорачи своје границе.

ДОБРА ВЕЖБА 3: РАЗИГРАНЕ ОДСКОЧНЕ ДАСКЕ - "КАЛЕИДОСКОП ЗА ПЛАНИРАЊЕ БУДУЋНОСТИ"

Марианна Козсанне Тотх: Разигране одскочне даске (степенице) И. Обрада мотивационог и организационог дела радне свеске креативних метода учења у пракси на основу истоимених радних свеска са листе алтернативних уџбеника. (ТАНОСЗ 2022)

Добра вежба има за циљ:

Циљ програма за развој самосвести је комплексан методолошки пакет са више поља који подржава и циља самосвест, као и интерфејс који подржава интернет. Адекватна самосвест о учењу је камен темељац диференцираног развоја деце. Развој овога даје наставницима заједнички задатак не само у погледу метода и средстава учења. Школа пружа неку врсту новог, иновативног приступа и мотивације у свом свакодневном животу И у специјализованим одељењима, стварајући на тај начин нове могућности за заостале ученике баш као и за натпросечне, изузетне таленте у некој области. Суштина Козсан методе, као и сврха сесија, јесте да се деца не само фокусирају на материјално и практично знање (лексичко знање), већ и да стекну искуство и самопоуздање и мотивацију у планирању свакодневног живота. Након разумевања веза, долазе до сопствених спознаја (развој компетенција), што поставља основу за доживотно учење. Након тога, циљ је јачање вештина самосталног решавања задатака и управљања животом. Током обраде радне свеске коју сам саставила и решавања изабраних задатака, добијају важне информације – „одскочне даске“ – поред креирања циљева, самостално планирања свесне визије будућности и припреме одговарајуће агенде, распореда и оптималан временски планер.

Марианна Козсанне Тотх: Разигране одскочне даске И.: Интерактивна методологија учења Водич за ефикасно и радосно учење за децу од 10 до 15 година Козсан ТехетсегМухелу, 2018, Дунакесзи, ИСБН: 9786150031675

и Марианна Козсанне Тотх: Разигране одскочне даске И. Методе креативног учења Мора Конивкиадо, 2020, Будимпешта ИСБН: 9789634866817

Стручно оправдање

Подршка процесима учења деце у институцијама и ван институција појавила се као горући проблем већ почетком века. Методолошке идеје, пакети за развој предмета, чланци и студије за дешифровање типова учења говорили су о томе колико је тешко мотивисати децу да иду у школу и уче. Скоро 20 година наставници су циљани на даље методичко усавршавање како би ученицима дали довољно занимљиву и живописну наставу, како би мотивација остала. Ипак, процес је застао, све док нисмо схватили да није потребно ширити репертоар наставника и алата, већ другачије обликовати начин размишљања.

Као први корак, основна премиса концепта је да је учење самосвести изузетна област нашег времена којој је потребан развој, чак и „припремни курс“ за основно и средњошколско образовање који претходи свим предметима, пошто су данашња деца погођена тако широким спектром утицаја животне средине да се темпо света убрзава ван њихове контроле, у сваком погледу. Овај недостатак свесног планирања често је повезан са почетним тешкоћама у „вођењу живота“, па њихове навике у исхрани и спавању постају нередовне у свакодневном животу, а организационе тешкоће постају огромне, па је неизбежна последица да то утиче и на школски живот. Прво се овај недостатак

нереди(неорганизованости) јавља на нивоу породице, затим групе вршњака и на крају школе. Већ на почетку школовања, од 6-7 година, па до пунолетства, види се дубина и мотивисаност односа према учењу. У почетним корацима деца најчешће „пролазе” заједно са родитељима и наставницима, пошто су у нижим разредима у пратњи две учитељице, али када се у вишим разредима отворе „предметне маказе” и образовна палета је обојена новим темама, овај ток процеса добија и нове нијансе. Резултат тога је да се приврженост не формира на исти начин у овој старосној групи, па су стабилност и заштитна мрежа на неким местима поцепана. Родитељи виде и потешкоће тинејџера и одраслих, али је управо због њиховог узраста најтеже прихватити сугестије од њих. Диференцијација све више недостаје, јер је тешко обратити пажњу на 30-35 ученика на нивоу индивидуалног развоја у специјализованим одељењима. Остаје ученик који није у стању да планира и одабере шта је важно, а шта није. Делимично због тога се повећава број деце која су хиперактивна или се сматрају хиперактивном. Проток информација који јури на њих, променљиви фактори који отежавају апсорбовање очекиваног скупа података, као што су број и личност наставника, његова наставна метода, знање, темпо његовог извођења, промене у учионици, повећање броја особља и сл. такође захтевају даљу адаптацију, потребно је модификовати досадашње процесе учења и време предвиђено за учење. Радни процеси који развијају самосвест учења, укључујући груписање у организацију, стога су најпотребнији пре поласка у школу, у доба од 6-7 година, уласка у виси одељења са 10-11 година и преласка у средњу школу, у најкасније у доби од 14-15 година. Поред многих нових области, под великим притиском жеље за постизањем или осећања дужности, деца често постају неуспешна или површна, а после неког времена, услед неуспеха, деца постају незаинтересована. Друга крајност је принуда да се повинује спољашњој мотивацији, када дете увек жели да постигне одличне резултате у складу са очекивањима родитеља или наставника. Страх од неуспеха, с друге стране, повећава фактор стреса, након неког времена цео процес развоја и учења може да се трансформише у избегавање неуспеха, а истовремено понашање на оријентисано на успех, засновано на спољашњој мотивацији, чиме се смањује могућност изградње учења као радног процеса у овом облику, такође доводи до озбиљног поремећаја самопоштовања. Очување мотивације за учење и радости повезане са успехом корака процеса учења могу дати нови подстицај изградњи навика учења у наредним годинама, постављају темеља доживотног учења.

Погођена подручја талената

Прва добра вежба програмског пакета “Одскочне даске” везана је за низ активности из Гартнерових области талената, јер је развој самосвести о учењу усмерен на планирање времена, изградњу навика учења, као и могуће методе обраде текстуалних задатака. Пре свега, комплексан и диференциран пакет који има за циљ развијање самосвести учења може се повезати са интраперсоналним подручјем. С тим у вези, додатно се уклапа у логичко-математичко поље са развојем стратегија учења и материјала за обогаћивање предмета општег знања. За језички развој уз игре матерњег и страног језика, учење о тактикама учења које проширују речник и подржавају комуникацију, за физичко-кинестетичко подручје са покретним играма између теоријских и креативних задатака, за визуелни и музички део са сродним играма, кратким и средњим –терминима памћења које захтева музичко стваралаштво, решавањем практичних задатака усмерених на његово развијање. Све области су повезане са развојем самопоуздања, комуникационим играма и развојем дискусионе културе у току креативног задатка који има за циљ комплетан развој личности. На основу Рензуллијевог модела ротирајућих врата, можемо видети развојни процес који се може применити за сву децу. То је одлична прилика, а уједно и новина за мађарске институције, будући да би „серија одскочне даске“ могла да се уведе као предмет који ће бити укључен у сваки час, што омогућава младом ученику да самостално организује сопствени живот и фокусира на учење, омогућавајући му на тај начин да искористи спољашњи, родитељски и да утицај наставника постави на интернализирани процес, да постави сопствени циљ на крају процеса учења, ослањајући се на

унутрашње поткрепљење. Ове методе помажу да се врате из онлајн простора рачунара и мобилних телефона у блиски, „офлајн“ свет и да се створи временска равнотежа између искустава виртуелног и стварног живота која је прикладна њиховом узрасту. Задаци QR кода подржавају учење о заштитеним играма интернет игара које доносе прави осећај успеха и развоја, безбедно кретање у онлајн простору испуњавањем тестова, а истовремено избегавање зависности уз одговарајуће „свесно планирање пакета“.

Колико пута је испробана добра пракса

Број и правац испробавања је био вишеструк, па нам је то отворило процор за безброј могућности. Од 2015. године реализовано је много индивидуалних и групних радова.

Циљна група

Индивидуални и групни развој се препоручује за децу од 8-16 година. Препоручени број људи:

- максимално 15 особа/група (пола одељења у институционалним и школским оквирима),
- оптимално за рад у малим групама, 4-6 особа,
- деца укључена у индивидуални развој на бази ДПП и БТМ, као и изузетно талентована деца у појединим областима.

Локација

Неопходна локација за реализацију процеса је просторија погодна за број људи, просторија у којој може удобно да седи 15 особа, као и двориште, трг, физкултурна сала, где деца могу да обављају и покретне задатке. За мање групе довољан је једна или две мање просторије на отвореном, али у неким случајевима морате радити у затвореном простору, поред стола, па је вредно тражити локацију на којој се све ово може обавити. Идеално је ако соба има пројектор за приказивање игара у радионици талената, као и компјутере и интернет везу за спровођење мерења и попуњавање коначног дијагностичког упитника.

Презентација добре вежбе

Следећи кораци су међузависни елементи добре вежбе, што у овом случају значи да се развојни задаци који су добри самостално постићи циљани ефекат са најбољим могућим резултатима ако са децом у неком тренутку „прођемо кроз све степенице“. Важна ствар је да ниједан елемент не може бити изостављен, нити један задатак играча не може бити трајно прескочен. Опција диференцијације означена бојама коју пружа радна свеска даје вам мало простора за маневар између задатака које волите и оних који изгледају мање узбудљиво, али не вреди прескочити ниједан од њих, јер је развој усмерен на 10 зрелих области, и ако се нешто изостави, та област се не помера унапред. Пошто је развој области изграђен једно на другом, одсуство елемента слагалице може резултирати скраћеном сликом.

Корак 1: Припремни Задаци :

а, „Пузле“

Почетни методолошки блок почиње подешавањем И освежавајућим задацима. На основу њих заједно утврђујемо шта је потребно за ефикасан тимски рад. Након претраживања у пољу за

скривање речи, постоји неколико опција за разликовање на основу кодова боја. Дете такође има могућност да бира задатке на основу узраста и компетенција. Наш задатак је да вам на игровит начин помогнемо да одаберете ниво који вам највише одговара, да вас мотивишемо без обзира на ниво тежине задатка. Овде се појављују кључне речи правилног тимског рада: стрпљење, поштовање, поверење, снага, замах. Узбудљив је задатак уклопити ове изразе у реченицу користећи исказе о себи у првом лицу јединине, у декларативном начину, на пример: „Верујем својим родитељима, својим вршњацима, итд.“ Следеће је често изостављено са листе: Верујем себи. О важности ове идеје треба разговарати са децом, а исто треба учинити и у погледу поштовања и поверења, јер често грде себе док уче, иако би давно могли да реше задатак ако уложе мало поверења и стрпљења у процес решавања. Овај задатак већ развија социјалну компетенцију, социјално размишљање и прихватање особина моје личности.

б, „Скривач мисли”

Након тога следи тумачење Хербертовог цитата: „Способност учења је дар, начин учења је вештина, спремност да се учи је ствар одлуке“.(Прилог 1) Комплетна реченица мора бити састављена од помешаних речи, а затим рећи шта им све то значи. Сви узрасти воле овај задатак, који изгледа лак, али није нимало једноставан. Средство за стварање опуштене атмосфере је да изаберем карту која ми је најкарактеристичнија након прегледа слика Дихит картице и да оправдам избор.

Тада се већ деца весело играју у опуштеној атмосфери. У случају да група броји 15 људи, правим групе од 3 особе и замолим их да разговарају о изабраним картама. У неколико фаза вежбе подсећамо се, ко је шта изабрао. Дакле, све ово може постати један од сјајних алата за развој памћења.

2-3. корак: "Моја будућност на длану!" –игра

Желели смо да деци приближимо бајковиту идеју, уједно и изјаву која је окренута будућности и психолошко истраживање, према којој:

"Ако можете нешто да замислите и верујете у то, можете то и остварити!" -Волт Дизни-

Овај комбиновани задатак који развија креативност и машту укључује и десну и леву хемисферу мозга. Цртачки задатак у коме тражим од деце да замисле себе као одрасле. Нацртајте их, покажите им шта могу да замисле о себи! Где ће живети, шта ће радити, где ће и у којој одећи ићи на посао? Да ли имају породицу, кућне љубимце, кућу, ауто итд. Ова игра се може сматрати комбинованим задатком јер, поред две већ поменуте области, подржава решавање проблема дефинисаног у смислу нужде, јача способност филтрирања стимуланса којима до ње стижу тако што може да одвоји ствари које одговара својим циљевима и непотребним стварима из свакодневног живота. Обично препоручујем да се добро урађени цртежи закаче као мотивациона слика поред њиховог радног стола или места за учење, и да их гледају недељно, пошто су у последњих недељу дана могли да додају нешто за достизање далеких циљева. Ту појашњавамо значење дефинисања краткорочних, средњорочних и дугорочних циљева и објаснимо зашто је у сновима потребно гледати далеко. У току истраживања полако се потврђује неуролошка и психолошка хипотеза према којој су одређене области и тачке мозга одговорне за способност филтрирања, планирања и проналажења путева који воде ка остварењу зацртаних циљева. Овај задатак циља ову "тачку планирања", за коју је откривено током година да одржава неку врсту протока сигнала у мозгу док не постигнемо своје циљеве.

Када се остваре, одмах постављамо нове циљеве, увек „више“, све храбрије, нарочито када стигне потврда и повратна информација у животним ситуацијама. Уз помоћ ове игре тинејџерима и младим одраслима приближавамо сањану и жељену будућност, дајући на тај начин нови подстицај и појачање нашим циљевима. Они који воле да цртају могу користити било који алат за бојење, филц, оловку, чак и акварел и мастило. Вербални тим такође проналази решење: „Пет прстију, пет снова, пет речи са моје листе. Иначе, овај задатак одлично функционише и на фестивалима талената, креативним или креативним поподневима. У то време, нацртане руке неће остати у свесци, већ ће бити постављене на лист за писање, а затим изложене у холу и шатору на крају сесије. Сјајно је искуство гледати „генерацију будућности“, видети их у процесу остваривања својих снова и цртања планова. Након задатка средње тежине следи игра која развија вербалну, а истовремено и социјалну компетенцију, у којој је наставник репортер и срдечно вас поздравља као „одраслог“ у разговору где можете постављати питања „позваном госту“, дете које је постало одрасло. Вршњаци и наставник такође могу да постављају питања, сви смо ми путници кроз време, причаћемо у радио емисији за 20-30 година. У игри се одвија и међуљудски развој, јер вреди подстицати храбре питаоце да поштују линије комуникације, односно: „Према коме се окрене микрофон, он је тај ко пита, он је тај који говори“. Део смо узбудљиве „будуће заједничке авантуре“, често се појављују професије које данас ни не постоје, само у главама деце. Узбудљива је игра питати једни друге шта их интересује из туђег „пунолетства“. Од овог тренутка радна свеска ће имати карактер дневника, као лепа успомена на пунолетство. Деца често траже од нас да готов цртеж каширамо како би могли да га покажу својој деци.

Корак 4: „Мерење“, или мерење учења-самоспознаје

Имплементацији процеса развоја увек претходи мерење које се лако може пратити са стручне тачке гледишта. Почетни задатак прве радне свеске је упознавање: ово је попуњавање дијагностичког упитника учења. Овај сет упитника је креиран у Високој школи за обуку учитеља Кароља Естерхазиа у Егеру, а Козсан Техетсег Мухелу (радионица талената) је добио овлашћење и дозволу да користи готови онлајн дијагностички интерфејс за мерење самоспознаје учења.

¹ тануласфејлесзтес.ектф.ху

Овај интерфејс је отворена веб страница, свако може да је попуни након регистрације и тако упозна своје навике учења. У обзир је узето десет области, чија је дефиниција представљала окосницу целог пакета радних свеска, будући да су то најважније, релевантне развојне области за мапирање, а затим и развијање навика учења. Развојни задаци више нису подржани на оригиналном интерфејсу на мрежи, али је пакет радне свеске дизајниран да користи своје задатке за унапређење области које су изванредне и области којима је потребан развој са својим играма.

Када је упитник за дијагностику учења попуњен кроз програм за развој учења, заједно процењујемо резултате на начин да нико не даје тачне процентуалне вредности из сопствених података, они само обележавају области са којима су били задовољни и неколико оне за које сматрају да треба побољшати. Заједнички рад овде се састоји у оцртавању сопствених снага и слабости и предузимањем планова пред групом, и већ планирамо неку врсту темпа и постављамо рокове за реализацију напретка. Затим, током фасилитације, током разговора, ученици схватају да док не упознају стил учења, методе и алате који су им најпогоднији, реализација ових циљева може изгледати недостижно. Након тога следи снимање планова, код млађе деце наставник препоручује распоред, док старија деца сама обележавају рокове. За ово, међутим, морамо да познајемо сопствени стил учења.

5-6. корак: "Капирам"

Упознавање типова учења је следећи корак, који функционише уз помоћ једноставног теста. Овде деца обележавају исказе који су за њих карактеристични у радној свесци, а затим се у резимеу открива да ли их највише карактеришу карактеристике слушног, визуелног, кинетичког, вербалног или логичког стила учења. Рад можданих хемисфера почиње са мало теоријског знања, али само емпиријски (искуствено), игривим задацима. Говоримо о функционисању две хемисфере мозга, а затим овде уводимо концепт „стварања моста“, пошто је стварање везе мисао – свест – машта важно. Задатак две хемисфере мозга и однос између њих биће обојен уз помоћ кратког видеа и цртачког задатка, као и игрицама које се отварају из QR кода и циљају на проценат хемисфера мозга. Ову фазу закључујемо креативним задатком са Торенсовим кружним тестом, иновацијом у вези са њим, квадратним тестом.

Корак 7: "Мој ред"

Овде се заједнички рад наставља подељено. У индивидуалном раду деца код куће фотографишу своје окружење за учење, а затим их залепе у радну свеску, обраћајући посебну пажњу на сто, просторију и њихов ред. Када су слике спремне, заједно разговарамо о идеалним условима за учење, од услова осветљења до објеката око нас. Учење технике прегледа, квалитетне позадинске организације и свесног планирања је део процеса, у случају мале групе, у кооперативном раду,

поштујући личну, интимну сферу једни других, видимо само онолико слика једни других колико желимо. да покажемо нашим вршњацима. До сада се већ формирао круг поверења приликом решавања наведених задатака, па је искуство показало да се радо играју дизајнера ентеријера и стилског консултанта, обраћајући пажњу једни на друге, док се свако фокусира на своју слику. Ово је самосталан рад који подстиче размишљање, главни задатак је „стварање“ реда, оптимална расподела времена и у животу и у учењу. Испитаћемо како све то олакшава учење, скраћује време учења и убрзава наше радне процесе.

Корак 8: "Добар ученик, лош ученик?"

У раду у малим групама, на основу прочитаног текста, прикупљамо који вербални и невербални знаци откривају да ли смо се припремили за час, какво је понашање прикладно у ситуацији одговарања. У вези са успешним самодеофинисањем, постајемо свесни да често качимо етикете око сопственог врата са намером „Нећу да те погледам у очи, за случај да не видиш“ или „Ја нисам научио, слободно упишите 1“. Такође бацамо светло на то како можемо да избегнемо неочекиване одговоре који изазивају анксиозност. Ако се ученици редовно припремају, схватиће колико је боље одговорити на начин да ми сами контролишемо одговор. „Онда нема више стрепње, јер се сам јављам, одговарам, знам шта траже, нема шта да бринем.“

Корак 9: „Поново напуњен“

Дизајнирани за индивидуални рад, са циљем редовне самоконтроле, поново попуњавамо почетно мерење као излазни упитник за праћење делимичних резултата. Користећи проценте мерења отварања, можемо упоредити вредности добијене на затварању. Генерално, када се оцењује заједнички рад, испоставља се да у овој фази развоја постоји минимално 20-25% повећања области које треба развити у спољашњим условима учења, позитивне слике о себи, самопоуздања, мотивације, планирање учења. Понекад паралелно напредују и друге области, мада ћемо њихов развој представити у нашој следећој доброј вежби, у којој ће програм планирања времена бити у фокусу.

³Козсán Балáзс: Јó танулó, россз танулó? ин: Козсánné: и.м. 20-21.о.

На крају сваке закључне целине јасно стављамо до знања да тиму нећемо пустити руку, па стварамо радне групе у онлајн простору, чак и на неколико форума, и разговарамо о датумима контролних састанака. Да бисмо сачували наше резултате, планирамо да пратимо најмање једном месечно, а пружамо и индивидуалну подршку студентима који су заглављени. Завршавамо сумирањем до сада наученог и увежбааног градива, на чијем крају деца обично констатују да није било толико заморно. Колико је тачна изјава: Козсан Техетсег Мухелу, где је учење игра!

Методe и облици рада

Најпогодније методе рада које користимо за реализацију задатака укључене су у детаљан приказ задатака, овде само правимо кратку листу, и не тврдимо да је потпуна: изабрали смо институционални ниво, учионички, велике групе, мале групе, парна и индивидуална решења. Теорија и пракса се уче на емпиријски начин, сумирање помало поприма карактер предавања, а пратећи видео снимци, који трају само 1-1,5 минута, су само уводни материјал. Више волимо састанке лицем у лице, али такође подржавамо онлајн развојне процесе ако је потребно. Током

активног периода ЦОВИД-а, на пример, одржавали смо часове самосвести онлајн у 5. разреду. Деца су завршила овај заједнички, онлајн радни период са многим речима захвалности. Поред овог облика образовања на даљину, велики акценат се увек ставља на развој интраперсоналних вештина унутар заједнице.

Потребна опрема за групу од десет људи

Име алата	место куповине	Количина	Цена	Укупан износ
Креативне методе учења Радна свеска	Издавачка кућа Мора	30	3000 ФТ	90 000 ФТ
Нице дау Флипчарт табле,107,5x75 цм	Оффице Депот	1	38 999 ФТ	38 999 ФТ
20 ком,А4 папир за цртање	Оффице Депот	2	529 ФТ	1058 ФТ
Фабриано Цопу 3 Офице 80гр,папир за штампање	Оффице Депот	1	1899 ФТ	1899 ФТ
Фабер Цастел оловке у бојама Грип 12	Робна кућа	2	3345 ФТ	6690 ФТ
Прогресо 24ком	Иродаоазис.ху	1	6364 ФТ	6364 ФТ
Стабило фломастер 20п	Кеспапир	1	9010 ФТ	9010 ФТ
Лепљиви штапис 40гр,Хенкел Притт	Кеспапир	10	990 ФТ	9900 ФТ
Маказе 13 цм,за дешњаке	Кеспапир	10	430ФТ	4300 ФТ
Кингстоне 32 ГБ Флеш Драјв	Оффице Депот	1	2699 ФТ	2699 ФТ
Црвено,жуто,плаво,етикете за маркирање	Оффице Депот	1	3199 ФТ	3199 ФТ
Пост-ит-Басиц 12x43 мм 5x20	Оффице Депот	1	1599 ФТ	1599 ФТ
Пост ит Супер стики127x76	Оффице Депот	1	1099 ФТ	1099 ФТ
				176 816 ФТ

Потребни алати,реквизити

Потребан извор финансирања:

Финансијска средства потребна за примену добре вежбе користе се за покривање трошкова радних свеска, за новчану надокнаду наставника и развојних стручњака који раде са децом и за обезбеђење горе наведених алата. Цена зависи од групе и броја особа, али за групу од 10 људи са пуним буџетом, реализација се обрачунава за 18-20 часова са два наставника: 5.000 ХУФ/сат/наставник, односно 200.000 ХУФ укупно тренутно. За веће групе, износи(цене) се пропорционално повећавају.

Потребни људски ресурси

- Наставник за развој талената са стручном компетенцијом, психолог, наставник са најмање 5 година искуства, специјалиста менталног здравља, корективни или развојни педагог, који је завршио акредитовану едукацију за наставнике “Јатекос лепковек”-“Разигране степеннице”.
- Педагошки асистент који подржава реализацију педагошких процеса.
- Подржавајући родитељ који уз помоћ одговарајућег подржавајућег става обавља помоћне задатке у самоопредељењу деце.

Временски оквир за спроводјење добре вежбе

Ови задаци се надовезују један на други, стога је вредно планирати имплементацију за 3 дана, где развијамо децу/младе у 4 x 45 минута дневно.

Вежбу припремила

Кожанне Тот Мариана, Удружење ЛЕТРА-прекорачи своје границе.

ДОБРА ПРАКСА 4: РАДИОНИЦА ИСКУСТВА О САМОПОЗНАЈИ, САМОПОУЗДАЊУ

Циљ добре праксе:

Циљ ка самоспознаји и самопоуздању фокусиране доживљајне радионице је да помогне, пружи подршку деци/младима у следећим развојним процесима:

- Повећање самопоуздања приликом наступа, у компетитивној ситуацији, при школским оцењивањима, унутар групе вршњака, у спорту, или чак и у страној средини;
- Развијање комуникационог умећа;
- При препознавању талената и промишљању правца развоја, могућности, поуздања у властите способности и предузимања онога што се заиста воли;
- У смањењу стреса;
- При поправљању временског распореда.

Стручна оправданост

Знамо да је у случају телентованих омладинаца од просека чешћа појава тежег уклапања у средину, они на неки начин „стрше из реда”. То бива потенцирано у погледу деце/омладине са недовољним постигнућем, која се налази у детриментној ситуацији. На тај начин у њиховом случају има још више потребе за развојем компетенција у погледу емоционалне интелигенције, самоспознаје, решавања конфликта и проблема.

Циљна група

Занимања у доживљајној радионици препоручују се за децу/омладину у узрасту од 13 до 18 година.

Методика рада

Доживљајна радионица реализује се кроз индивидуални и групни рад са 10-12 особа, уз инволвирање бројних развојних средстава. У зависности од временских прилика и потреба локалитета примењених развојних игара, индивидуална и групна занимања подједнако се могу реализовати и у екстеријеру и у ентеријеру.

Приказ добре праксе

Приликом индивидуалних и групних доживљајних занимања деца/омладинци могу делити своје емоције и мисли, при чему се уз помоћ вође групе, методама доживљајне педагогије и уметничке терапије, развијају њихова самоспознаја, способност комуникације и кооперације, њихова креативност. Они у подједнакој мери могу усвојити корисне технике за смањење стреса и ефикасније распоређивање времена.

Игрчаво, понекад индивидуално удубљивање, а у другим навратима заједничко промишљање или управо кооперацију потребујуће задатке иницира вођа групе, а група такође и функционише под његовом безбедном управом, но циљ и темпо индивидуалног развоја, међутим, свако одлучује сам за себе. Важан учинак занимања представља узајамни утицај чланова групе, пошто се договор увек дешава на нивоу групе, где чланови могу бити од узајамне помоћи приликом интерпретације и разрешења ситуација.

1. корак - идентификација талента: разговор са дететом/омладинцем, те приступање тесту за мерење креативности, мотивације, пажње и навика при учењу. Након разговора и евалуације тестова креће индивидуални и групни развој.
2. корак - реализација развојних занимања према потребама деце/младих, односно уз узимање у обзир резултата идентификације талената.

Индивидуална занимања

Локалитет даљих индивидуалних занимања одређујемо на основу првобитног експлоративног разговора и резултата претходно испуњених тестова, на шта, наравно, могу утицати временске прилике. На тај начин се индивидуално занимање може спојити са шетњом или спортом (бицикл, ролшуге, ролери). Приликом занимања можемо израдити *дрво похвале*, чија је суштина да дете/омладинац израђује властито дрво, а његову круну украшавамо позитивним карактеристикама и особинама. Дрво похвале помаже у развоју самовредновања и самопоуздања.

За развој самовредновања и самопоуздања користимо фокусирајуће игре:

- 100 карата за коучинг активације ресурса;
- карташке игре за самоспознају;
- Друштвена игра „Лептир душе“;
- Друштвена игра „Релативиту“;
- Друштвена игра „Поситивиту“.

Групна занимања

Групни развој се у зависности од временских прилика може реализовати у дворишту, у природи или у просторији.

1. корак - на почетку групног занимања крећемо са представљањем и заједничким креирањем групних правила.
2. корак - након тога узајамно упознавање уз помоћ игара за пробијање леда.
3. корак - након упознавања сви учесници самостално попуњавају тест фокусиран на мерење креативности, мотивације, пажње, навика при учењу, те након тога затварамо прву пригоду. Модалитет за дотично може бити једна завршна анкета, или једна завршна игра.

4. корак - приликом организовања наредног групног занимања узимамо у обзир резултате тестова и фокусирано се концентришемо на оне области које су се на основу тестова испоставиле као развоју подложне.

Локалитет

У зависности од временских прилика подједнако су могући програми у екстеријеру и ентеријеру, уз прилагођавање потребама деце/младих.

Неопходна средства

- 100 карата за коучинг активације ресурса;
- карташке игре за самоспознају;
- Друштвена игра „Лептир душе“;
- Друштвена игра „Релативиту“;
- Друштвена игра „Поситивиту“;
- „Велика пљачка дијаманта“ (ову игру типично вреди играти са узајамно већ навикнутим тимом).

Временски оквир реализације добре праксе

Подесно је доживљајну радионицу организовати у 6 наврата. Временски оквир трајања једног наврата износи 2 x 45 минута.

Неопходни људски ресурси

За одржавање једног развојног занимања неопходан је један стручњак који је верзиран у развиће самоспознаје и самопоуздања.

Број провера добре праксе

Реализована је у више од 10 наврата.

Добру праксу израдио

Патриција Чемер, социјални политиколог/радник, тренер за развијање талената - ЛÉТРА (Удружење грађана „Пређи преко својих граница” - „Лéпј át а Хатáраидон”).

ДОБРА ПРАКСА 5: ГРУПНЕ АКТВНОСТИ И РАЗВОЈ ЗА НЕУСПЕШНЕ УЧЕНИКЕ ПРИМЕНОМ ДРАМСКО-ПЕДАГОШКИХ МЕТОДА

Циљ добре праксе:

У школској клупи се суочавамо са бројним изазовима. Може се догодити да поједини ученик упркос добрим способностима не уме да манифестује своје потенцијале. Шта може да буде узрок томе? И како добре праксе могу помоћи у учењу? Сви смо чули за такву децу, или смо и познавали такву, ону која „имају тако добру главу”, но која једноставно ипак не остварују превише добре резултате у школи. Могу постојати бројни узроци томе што поједини ученик у школској клупи не уме да манифестује своје потенцијале, не уме да развије свој таленат. Стога понајпре испитајмо који то фактори утичу на школски резултат. Очекивања пред свако дете поставља његова средина. Она често нису свеснодомишљена, а такође ни безусловно декларисана. Одрасла особа дете сматра некаквим - оно, између осталог, може бити паметно, вешто, надарено, но млада особа може бити и неспретна. Тиме, међутим - чак ако то конкретно и не искажемо - ми градимо на понашање детета утичућа очекивања. Очекивање се пак претвара у самоиспуњавајуће пророчанство: може се, на пример, догодити да неке постављамо лакше задатке, задајемо мање изазова, уколико о њему претпостављамо да није толико спретно. Оно ће због тога имати мање могућности за развој, док ће касније пак стварно можда бити неспретније од оне деце која су могла да науче како се треба суочити са тежим задацима. Тешкоћу не мора да представља само то што деци постављамо превише ниска очекивања, већ и то што им постављамо превисока. Нереално висока очекивања она неће моћи да постигну - на пример, да кући никада не донесу црну тачку, да никада немају лошију оцену од деветке и десетке, или да изврше такав задатак који се у њиховом узрасту не може очекивати. Она ће задатак доживети као пораз, а услед тога се често може догодити да ће касније бити мање здружена, или мотивисана за покушаје. Пред децу постављена очекивања формирају личност. У школском успеху, дакле, важну улогу има то са каквим се етикетама дете суочава. Сматрају га паметним? Држе га за вешто? Сматрају га евентуално за неваљало дете које се увек несташно понаша? Видимо, дакле, да се дете о којем мисле да је оно способно лако развија, те да такође добија и више могућности да то и манифестује. Оно лакше долази до осећаја постигнућа. Током низа успеха оно научи да је кадро да се избори са новим ситуацијама. То увећава самопоуздање, односно у њему опстојећу веру да располаже таквим карактеристикама и способностима које су неопходне за разрешење проблема или за напредовање (на пример за добро учење). Самопоуздање, самоувереност потпомажу прилагођавање новим ситуацијама, извршење нових задатака, усвајање раније невиђених, нових правила. То у школи има изванредно важну улогу, пошто се ученици свакога дана сусрећу са новим правилима, новим спознајама и новим ситуацијама. Важно је, међутим, нагласити да то не значи да ће дете што га више ми држимо за савршеније оно бити тим перфектније. Као што сам раније већ писао, превише висока очекивања могу ићи са тешким последицама. Циљ ниженаведене

добре праксе, дакле, јесте повећање постигнућа ученика који узимају учешће у групи путем драмско-педагошких метода, а са циљем њиховог подстицања ка остваривању бољег постигнућа у наредном периоду уз помоћ развоја разних вештина.

Циљ драмско-педагошких метода:

- повећавање активности унутар групе
- обогаћивање самоспознаје ученика
- развиће флексибилности њиховог размишљања
- чињење групног занимања колоритнијим и интензивнијим
- пружање бихејвиоралне храбрости
- креирање опуштене и природне везе међу половима
- указивање на једну могућу алтернативу у садржајном провођењу слободног времена

Стручна оправданост

Школа представља сложу организацију у којој се захваљујући њеној пукој комплексности могу формирати одређени унутрашњи конфликти. Такав, на пример, може бити слеђењу управо актуелних директива образовних принципа супротни сензибилитет спрам индивидуалних разлика, који управо понајвише погађа у нашем пројекту учествујуће младе, пошто се по доспећу у малу (шесторазредну) гимназију у случају недовољно постижуће деце опажа једна врста „разочарања” у школу. Овај процес ниже детаљно представљена добра пракса за недовољно постижуће ученике настоји да успори, евентуално избегне, или да за у ову замку већ доспелим младима укаже на пут изласка. Током доobre праксе, као и током дуготрајних занимања, педагог недовољно постижућим, али иначе надареним ученицима, помаже у следећем: за недовољно постижућу, но иначе талентовану младу особу током више месеци, чак и током целе године, посредством персоналног праћења примењује један за развијање талента неопходни комплексни становишни систем са асистирајућим разговорима и персонално прилагођеном координацијом. Он се брине о развоју и обогаћењу истичућих таленатских области код недовољно постижуће, али иначе надарене младе особе, помаже њено могуће учешће у индивидуалним и групним програмима, потпомаже активно укључивање ученика у школску активност и увећавање његове резултативности. Педагог који се бави са ученицима овог типа, дакле, јесте онај помагач који је поред недовољно постижућег талента најважнији стуб целог система. Он је тај који помаже, подржава недовољно постижући таленат (и њега развијајуће друге педагоге, колеге) у реализацији индивидуалног развојног плана. Не представља, иначе, очекивање да педагог овог типа буде најбољи стручњак за ма коју сферу интересовања недовољно постижућих талената. Но тим је пре компетентан да будући у поседу одговарајућих информација, познавајући бонитет недовољно постижућих ученика, развићу подложне области, циљеве, породично и школско залеђе, лично у неопходној мери и потребном времену пружи најбољу могућу подршку - писмено, индивидуално, или у овире групе - укључујући и мобилишући

родитеље недовољно постижућег талента, његовог разредног старешину, струковне наставнике, његове вршњаке. Педагог који се бави са недовољно постижућим талентима емпатички, асистативно, са позитивним приступом потпомаже напредовање ученика овог типа, тражи за њих неопходним се чинећа решења са конструктивним критичким осећајем и у стању је да пружи ефикасне повратне назнаке у доброј пракси партиципирајућим ученицима. Овде приказана добра пракса предочава један уски пресек групној развојној делатности намењених пракси сабраних посредством током једне или више година од стране у овом систему партиципирајућих педагога, а зарад пружања помоћи колегама педагозима у партиципаторном традиционарању добрих примера, инспирисању других, те обogaћењу процеса потпомагања талената властитим искуствима. Циљ представљене добре праксе, њен задатак, квалитативно указују да програми на комплексан начин потмажу развиће недовољно постижућих талената, или да евентуално у одељеним делатним областима испољавају њихов развојни, те тиме и благотворни утицај.

Циљна група (узраст и број)

У узрасту између 13-14 година, до максимално 10 особа.

Локалитет

Просторија подесна за пријем 10-15 особа.

Приказ добре праксе

Уколико за то постоји могућност, презентовању намерна група која обухвата недовољно постижуће таленте нека се састоји из до десет у узрасту од 13-14 година опстојећих ученика 7. и 8. разреда основних школа. Посебна је предност у случају оваквих вежби уколико сви представљају ученике једне установе. Област интересовања ученика генерално је дисперзирана - манифестује се заинтересованост и за спорт, и за природне науке, музику, ликовну уметност и писање, но они уистину ни у једној не умеју да постигну очекивањима коресподентни резултат. Може се догодити да се више њих бави и спортом: играју фудбал, или се поједини од њих овде, у Секељфелду, истичу у новој грани спорта, фризбију. Могуће је да постоје и такви који су се већ, са мало успеха, окушали у народним играма и музици. Може се појавити и такав ученик који би можда желео да се евентуално удуби у природне науке. Чланови групе могу бити и ученици чији је круг интересовања евентуално дисперзиран, те они не знају тачно која их то област понајвише интересује. У погледу њиховог напретка у учењу за све њих може се рећи да њихови резултати остављају за собом доста тога за пожелети: њихов је резултат слаб, осредњи или довољан, или се пак њихов студијски просек налази у близини тога. Они нису само субмотивисани у учењу, већ им тешко успева да се занимају и ван наставног часа, пошто у стручне кружоке и на посебне часове не иду, за тренинге и такмичења се не спремају, конкурсне апликације на израђују. У групи може постојати и ученик са дефектом, рецимо са оштећењем слуха, који услед поремећаја пажње партиципира у куративно-педагошкој помоћи, те је тиме његов резултат у учењу прилично таласаст. Упркос томе, оваквог ученика може занимати много тога: музика, плес, писање, стварање. Међутим, ови типови

ученика су како у индивидуалним тако и у групним занимањима у највећем броју случајева на изванредан начин субмотивисани. То се једним делом има захвалити породичном миљеу, а другим делом пак не одвише акцептивној, не превише супортивној школској атмосфери. Можемо се поуздати и у то да ће посебно старање, лична пажња, ојачати мотивацију ових ученика. Премда се ученици могу узајамно познавати, будући да је, као што сам то већ поменуо, предност уколико они пристижу из исте установе, јер је тиме делимично заједничко и њихово интересовање, искуство показује да они ипак не знају много једни о другима. Приликом организовања групних занимања важно становиште представља то да ученици једни у другима открију заједничке карактеристике, заједничке конективне тачке. Тиме је циљ и снажење њихове воље за учење и рад. Претежни део оваквих ученика долази из разреда са великим бројем ученика, те тако они у својим разредима не могу да са сваким својим школским другом дођу у подједнако интензивни, емоционално такође дубоки, вишеслојни контакт. У развоју личности ученика истакнуту улогу има мала група која се састоји од вршњака, а која се гради на живим, сатисфакторно делујућим контактима. У својству стручњака у овом случају ученицима треба препоручити један посебни организациони метод, групна занимања, у оквиру којих треба настојати да им се створи могућност повезивања. Примену драмских игара у овим занимањима треба сматрати узбудљивом и ефикасном, будући да уколико пазимо једни на друге током игара можемо сазнати веома много информација, што уједно јача и узајамну приврженост и везаност за малу групу.

Садржај групног занимања, његови методи и очекивани резултати развојног процеса

Садржај и методи групног занимања

Ниженаведени приказ групног занимања пројектован је на основу књиге Каталин Габнаи „Драмске игре за децу, младе и одрасле” (Завод за издавање уџбеника, Будимпешта, 1987). Драмско-педагошки репозиторијум може се применити комплексно. Време трајања групног занимања: око 2 сата. Недовољно постижућој групи вреди извршити одабир из следећих типова драмских игара:

- стварање контаката и поверења
- размена порука
- сложене комуникационе игре
- импровизација

Опис групног занимања

1. Интродукција, прилагођавање

Поздрављамо учеснике, саопштавамо шта је циљ занимања и позивамо их на заједничку игру. (Уколико неко није расположен да се укључи у игре то не представља проблем - искуство показује да ће се након неколико минута и тако сви самозаборавно играти заједно.)

2. Стварање контаката на музику

Чује се класична, смирујућа музика. Деца се на музику слободно крећу, треба да пазимо само на то да она шетају, лепршају и врте се тако да се ни случајно узајамно не додирују. Након тога неочекивано заустављамо музику, играчи се коче у оној позицији у којој их је затекла тишина. Потом се поново оглашава музика, ученици иду једни уз друге тако да се узајамно додирују раменима. Музика се поново зауставља, играчи застају у оном положају у којем их је затекла тишина. Током наредне музике они траже себи пара и узајамно се хватају за руке, али тако да се спајају само мали прсти. Надаље, они окрећући се лицем једни према другима играју игру огледала. Један се игра својом руком, лицем, покрене се, а други пак за њим ради то исто као да се гледа у огледалу.

3. Пут ослобођења

Наредни задатак је тежи, но чланови групе га, генерално, ипак веома воле. Лабаво стају у круг, а неко од њих стаје у средину. Размак између оних који стоје у кругу износи отприлике по пола метра. Из круга је могуће изићи у два правца. Онај који стоји у кругу не зна која су то два пута, где то по двоје стоје они играчи између којих је могуће проћи. Уколико крене на погрешну страну играчи шире своје руке и затварају му пут. Суштина вежбе је та да се свако концентрише на свој задатак. Није дозвољено прављење гримаса и намигивање. „Вратари” треба да мисле ОВДЕ СЕ МОЖЕ ИЗАЋИ! Остали пак ОВДЕ СЕ НЕ МОЖЕ ИЗАЋИ! Онај који стоји у кругу треба да се концентрише на то да пронађе „душевни отвор”.

4. Ко је ово? И где станује?

Ова игра је делимично вежба памћења, а делимично пак вежба уобразиље. Током игре се оцртава једна колоритна слика о друштву, за чије би заједничко уобличавање у другим околностима било начина само уз потешкоће. Уколико су ученици расположени ми игру можемо наставити и тако што ће они сами измислити описе. Задатак: Ко је ово и под којим околностим он код куће станује? Опиши његов дом, реци његове жудње? Теткица: У продавници купује десет декаграма нареска, које одмах спушта у похабану најлон-ташну. На глави има црну плетену капу, са неколико белих кучина. Њена ташна од вештачке коже испушта мирис лаванде, копча јој је блистава, њени крајеви су похабани и мрки. Деран који припаљује цигарету: Седи на клупи игралишта окружен његовим друговима, пуши уз атрактивне покрете руком и управо прича о томе колико му је добар живот, пошто му његови родитељи дозвољавају да пуши, а повремено да конзумира и алкохол. Његова поло мајица, фармерке, спортске ципеле, следе најновију моду. Мушкарац у четрдесетим: Елегантни кожни капут, проседа, коврцава коса, фармерке, кожне ципеле. Излази из свог аутомобила, жури у школу пред његову девојчицу. Млада жена: Њену руку красе вештачки нокти са дискретним узорком, њен мирис је уникатан, пријатан, њене чарале

су беспрекорне, одећа лукаво елегантна, очи брижљиво обојене. У руци јој је скуп језички уџбеник, чијих се првих тридесет страница већ одавно налазе у употреби, док остале нису ни отворене.

5. Репортерска игра (Објаснимо шта је задатак уредника, репортера.)

Део дружине позивамо на страну. Прецизно се договоримо са њима о више момената неког реално изгледајућег догађаја, на пример о околностима пљачке једне продавнице модне робе. Потребан је и један сведок, или двоје њих. На страну позвана група тада се враћа ка осталима и заједно са сведоцима живо се објашњава. Између осталих се издвајају два репортера који се труде да направе репортажу са изабраним сведоцима. При томе ни маса није у тишини, те се говорење у микрофон судара са потешкоћама. Умољавамо још двоје уредника, којима двоје репортера прича, да кажу шта се по њиховом мишљењу догодило. Они за то имају 30 секунди. Сада пак уредници добијају минут и по да формулишу кратку вест и прочитају је у вестима, и то тако да у међувремену ни они сами не могу узајамно да разговарају. Они читају вест. Биће обиље тога за расправу и поимање узрока разлика и дисторзија.

6. Семантичке игарије, аномалне констатације

Нека ученици дају изјаве по узору на следеће „аномалне” констатације: 1. Ја сам одлучан. 2. Ти си тврдоглав. 3. Он је дрвеноглав. 4. Ја врцкам. 5. Ти си нарочито разговорљив. 6. Он се скандалозно понаша. Ученици по могућству треба да организују екипе. (У случају малобројније групе може се играти и појединачно.) Нека пажљиво прочитају ниже наведене „јаствене” реченице и нека потраже одговарајуће „Ти” и „Он” реченице. „Ја” искази - можемо бирати међу њима по вољи: 1. Ја баш нешто добро не плешем. 2. Ја сам оптимиста. 3. Ја се генерално прикључујем мишљењу осталих. 4. Ја добру одевеност сматрам важном. 5. Ја располажем бујном маштом. 6. Ја повремено искачем из моје колотечине. 7. Ја радо водим рачуна о ономе што се догађа у суседству. 8. Ја дижем глас за моја права. 9. Ја сам за присенак пуначкији него што би требало. 10. Ја понекад широко тумачим истину. 11. Ја понекад одлажем своје послове за сутра. 12. Ја се не равнам према друштвеним обичајима. Они након тога могу заједнички да расправе у чијем се говору јавља ова „аномална коњугација”. Шта је узрок томе? Да ли се сећају конкретних догађаја?

7. Израда реклама у паровима, игра се у мањим групама.

Ученици бирају производе који се требају рекламирати, а који могу да буду и стварни и измишљени. За интерпретирање рекламе имају на располагању минут и по. Важно је да игра буде структурно добра, инвентивна и глатко изведена.

8. Оригиначне приче - вежбе уобразиље

На посредством руководиоца игре постављена питања не једном се рађају мит темељеће, фантазијом богате формулације. Одговор на групном занимању тражимо у писменом облику. На пример: Од када мачка мауче? Зашто људи имају једно срце?

9. Метакомуникационе игре

Задатак ученици добијају на цедуљи и он захтева неколико минута припреме. Реци: - НАСТАО ЈЕ СКАНДАЛ. Саопшти наставнику и твојим друговима: - „Ови у комшилуку опет започињу уобичајени циркус викендом.” - „Но, видиш, пронашли су оно што смо онде спремили, но само нека се нервирају, заслужили су.” Реци: - ГОТОВА ТИ ЈЕ ВЕЧЕРА. Саопшти наставнику и твојим друговима: „Синко, од тога што те боли глава ти још треба да једеш. Долази!” - „Да те ђаво носи, зашто не можеш да држиш твоју дијету? Ево ти она половина келерабе и једна шаргарепа, једи то!” Казивати се могу, дакле, само ове задате кратке реченице, али комуницирати се у међувремену може на ма који замисливи други начин. Реци: АЛА ТЕ ВОЛИМ! Саопшти: „Ти недотупавче, опет си упрскао!” Реци: ИСУСЕ, ТО ЈЕ СВЕ? Саопшти: „На поклон си ми донео ову малу тричарију?”

10. Игра фотографијама

За следећу игру треба прикупити добраних неколико фотографија које приказују ликове и лица. Можемо их прикупити и путем лепљења на картон, но исто тако и електронским путем, пројектујући збирку. Било како да организујемо прикупљање фотографија, серију треба саставити тако да учесници по могућству могу да врше одабир из најширег круга, те да ликови буду у стању да покрену моћ уобразиље учесника. Приликом одабира фотографија треба узети у обзир и то да чланови групе треба да креирају везу са разнородним ликовима. Они, дакле, треба да рефлектују и данас релевантне карактеристике, емоције, мисли. Истовремено на фотографијама видљива лица и фигуре немају своју историју, дакле на питања ко су они руководилац не може да да никакав одговор. Игра почиње тако што ученици одабирају једну фотографију коју темељито анализирају. Покушавају да у себи образују слику о особи која је видљива на фотографији. Они нека уобличе њену друштвену ситуацију, узраст, занимање, социјалне прилике. Игра се може наставити на више начина, може се, на пример, одабрати следећа варијанта: сваки појединачни учесник исказује своје мисли о властитим посредством одабраној фотографији, при чему разматрану фотографију посматрају и други. Након тога своје мишљење о фотграфији могу исказати и остали чланови групе.

11. Закључење занимања

У својству закључења занимања постављамо питање ученицима која је игра њима била најближа. Да ли је било нечега у чему нису, или нису радо учествовали? Како су се, узето у целини, осећали на овом занимању?

Очекивани резултати развојног процеса

На групним занимањима вођене драмске игре иду у корист свих учесника, будући да саиграчи унутар заједнице стичу искуства која им помажу уклапање у групу. Оне подстичу на самоспознају, самостално размишљање, на за стварање неопходну храброст, васпитавају за поштовање људског достојанства. Из начина игре проистиче то да у очима партиципаната вредности постају добра способност опажања, снага уобразиље, придржавање уз правила, способност за препознавање ситуација и доношење одлука, лако и изражајно кретање и чист говор. Употреба драмско-педагошких средстава не представља једини модалитет формирања групне кохезије, већ само једну могућност коју је вредно операционализовати. Сад ученицима пружамо само један мали окусак, но за надати се је да су чланови групе и тако дошли ближе једни уз друге, као и да је успостављен један на поверењу засновани контакт између наставника и ученика. Употреба драмско-педагошких средстава се чиста срца може препоручити при групним занимањима, пошто се следствено природи и средствима драмске игре може потпомоћи преображај играча у што богатије личности, постојање реалније слике о њима самима и о свету, без нестанка за надаље неопходне веселости из њиховог живота.

Број испробавања добре праксе

У оквиру добре праксе приказано занимање реализовано је у више од 10 наврата.

Методика рада

Наставничко предавање, консултације, дискусија, демонстрација, игра, опсервација, систематизација, кооперативни групни рад.

Временски оквир реализације добре праксе

Доживљајну радионицу вреди одржати најмање у 3 наврата. Временски оквир једне пригоде износи 2 x 45 минута.

Неопходна средства

Табла или конференцијска плоча (флип цхарт), папири димензија А4, фломастери, лепила,

Неопходни људски ресурси: један наставник као вођа групе, један асистент.

Добру праксу изразио

Педагог Булчу Ереш - Фондација „Амеба”(Амџба Алапítвáну)

ДОБРА ВЕЖБА 6.

МУЗИКА И ЕМОЦИЈЕ

ЦИЉ

Метода музичке терапије помаже ученицима у развоју одређених компетенција, у постизању бољих успеха. Циљ радионице:

-развијање емоционалне интелигенције

-побољшање емпатије(разумевање других, препознавање њихових потреба, емоционалне напетости...)

-Друштвене компетенције(комуникација, сарадња, тимски дух...)

Циљ нам је да деца са слабијим успехом у учењу кроз музику и помоћу оних осећања које музика носи у себи боље упознају себе. Музика отвара наше емоције чини мост између нас и наше душе. Изазива такве асоцијације, помоћу којих лакше долазимо да маше емоционалне сфере. Како помаже да упознамо себе тако и у ономе да повећамо емпатије према другима.

СТРУЧНА ОПРАВДАНОСТ

Школа је сложена организација. Због те комплексност понекад се створи и нека конфликтна ситуација.

Не постоји универзална метода која одговара прописима и уједно да буде прихватљива од стране деце. Деца су различита, према томе и методе преко којих се желимо приближити деци морају бити различите. Кад ученик стигне у виши разред понекад се осећа изгубљеним, губи веру у себе, жели да напусти школу, има негативан став према свему. Ова терапија успорава ову тенденцију.

Педагог треба да помогне овим ученицима који су иначе талентовани, само су мање успешни у школи. Метода се примењује дужи време, понекад траје месецима, годинама. Саставља систем за развој и приближавајући се са разних страна потпомаже напредовање. Пажња је усмерена на оне компетенције у којима ученик постиже боље резултате. Кроз сложене и дуготрајне разговоре охрабрује ученика да слободно покаже своје врлине, инсистира на активном учествовању у школском животу. Овај педагог ће бити тај који ће пратити и помагати дете у току школовања. Саставља, прати тај индивидуални план намењен том ученику.

Није неопходно да ментор буде најбољи стручњак на пољу слабих компетенција тог ђака. Важно је да добро познаје дете, зна његове слабости. У рад треба укључити родитеље, наставнике, разрадну старешину у циљу побољшања слабијих компетенција. То може да буде рађено индивидуално, групно. Наравно наставник то може да ради само са великом емпатијом, мора да пронађе најбоље методе које одговарају том детету. Помоћу повратних информација стимулише његов рад.

Приказаћемо неколико радионица, пресек нашег рада и где имамо стварно лепе резултате: Циљ нам је да предамо своја искуства свим аставницима и да их укључимо у овај рад. Неке радионице су доста комплексне.

ЦИЉНА ГРУПА

Препоручује се за старосну групу од 13-15 година. Групе могу да имају 7-10 учесника.

МЕСТО ОДРЖАВАЊА

Просторија намењена бар за 10-15 људи

ОПИС ВЕЖБЕ

У вежби може да учествује највише 10 људи. Однос полова треба буде отприлике једнак и да учесници припадају истој старосној групи. Треба се трудити да све ово постигнемо, јер ће у том случају група бити много хомогенија него ако би била састављена од врло различитих људи. Деца че вероватно имати контакте и ван радионице пошто су истог интересовања. Области које побуђују њихову машту могу бити врло различите. Дечаци су углавном окренути према информатици, али има и таквих који пишу песме, неко се бави проучавањем природе, прати политичке и социјалне догађаје, итд.

Има и спорташа и музичара међу њима. Девојка су више окренуте према хуманим, уметничким областима. Врло су креативне у писању, глуми, музици, уче стране језике. Није редак случај да се дете интересује баш за онај предмет из којег у школи има слабије резултате.

САДРЖАЈ РАДИОНИЦЕ, МЕТОДИ, ИСХОДИ

Трајање вежбе: око 2 сата

Ток радионице:

Поздрављање учесника. Упознавање са темом и са током активности.Одређивање правила.На почетку се обично поставља питање:Са којим осечањима и у каквом расположењу дошли на вежбу? У радионици увек користимо пакет ГЕТТИНГ АЦQUАНТЕД карата.Свако ће изабрати једну карту и испричаће зашто је изабрао управо ту карту.

Други корак је представљање госта радионице,нпр. у овом случају једног музичара.Он не само свира на кларинету него је и виртуоз на том инструменту.Деца се упознају са инструментом и са делима које ће он извести,уметник ће им то детаљније изложити.Учесници сами бирају једну композицију коју ће уметник одсвирати.Након тог мини-концерта следи разговор.Које емоције је изазвала композиција,како су доживели извођење,шта мисле са каквим се осећањима изведена композиција...Не ретка су питања:

- шта си осећао током извођења дела?
- Какве су биле најјаче емоције?
- Шта ти је пало на памет током извођења?
- где су одлутале мисли?

У току разговора дотичемо теме као што су:основне емоције,осећаји,мисаоне разлике,важност приказивања емоција, начини на којима се води емоционална комуникација,итд.

У следећих 10-15 минута играмо игру коју можемо назвати изменом емоција.Потребни су нам само папир и оловка.Сваки учесник вуче три цедуље на којима су исписане емоције.Међу собом могу да мењају папире али само један од три.Сатим ће свако испричати коју емоцију је мењао за коју зашто је одбацио баш ту емоцију и изабрао ту другу и колико су те емоције карактеристичне за њега.

Следећа игра је говор тела.Учесник вуче један од предходних папира и емоцију која се налази на папиру нонвербалном комуникацијом мора објаснити осталим присутнима(гестикацијом,мимиком,говором тела...)

На крају радионице следи анализа,свако ће испричати шта је доживео за време игра,какви су им утисци.

На почетку радионице фиксирани смо правила ставили на флипцхартон и потписали га.Та правила су била следећа:

- Пажња на остале
- отвореност
- право на одбијање одговора
- Нема коментара

ГЕТТИНГ АЦQUАНТЕД пакет слика можемо набавити у свакој књижари, састоји се од 56 карата и на свакој сем слике имамо и једно питање. Карте сувеома интересантне, различите, креативне, итд. За позваног госта смо већ рекли да је истакнути музичар, свира на кларинету и да ради као педагог у једној музичкој гимназији. Уметници радо прихватају наступ у оваквим радионивама јер знају да жива музика има пуно већи ефекат него снимљени материјал. Приликом представљања уметник ће рећи пар речи о себи, зашто је изабрао управо тај инструмент, о неким станицама своје каријере и о томе чиме се тренутно бави.

Кад говори о свом инструменту дотиче следеће теме:

- Кларинет припада породици дувачких инструмената
- Коришћење дувачких инструмената у разним временима
- развој инструмента
- конструкција кларинета
- кларинет у литератури
- где се највише користи

Уметник ће говорити и о композицији коју је извео, ко је писао то дело, када је настала композиција, колико је познат аутор, са каквим се успесима располаже, где је живео, какве награде добио и да ли учествовао у образовању младих генерација. Гости радо изводе композиције данашњих аутора, наш гост је извео дело једног младог уметника. Гергеља Вајде ко је компоновао то дело у својој 20-тој години, и истакнути виртуоз на кларинету. У неким композицијама се појављују и народни музички инструменти и има велике могућности за импровизације, на исказивање својих осећања.

Музика је најотворенија уметност, не постоје никакве конвенције, правила, аутор слободно игра са инструментима. Учесници ће послушати две композиције и упоредиће их по следећим критеријама:

- основне емоције (радост, туга, бес, бојазност...)
- упознавање са новим речима при изражавању својих емоција
- Разлика између емоција
- прихватање емоција
- комуникација емоцијама

Следи игра : Измена емоција

Унапред припремимо цедуље са негативним (тужан, незадовољан, преоптерећен, бесан, напет, изнервиран, песимиста, пасиван, немиран, упл

ашен, одвратан, итд) и са позитивним емоцијама (радостан, енергичан, пасположе, отворен, оптимиста, задовољан, миран, захвалан, узбуђен, страствен, итд.) у истом броју. Сваки учесник вуче три папира. Играчи могу да мењају само један папир. Прво ће присутни говорити о садржају оног папира који су променули, затим о теми која се налазила на другом, добијеном папиру, наравно о емоцијама које су изазвале ти појмови и колико су те ствари карактеристичне за њега.

Говор тела:

Изабрани учесник вуче папир са претходним особинама и покушаће нонвербално (мимиком, гестикулацијама, говором тела...) објаснити осталимо о којој се емоцији ради. Сваки покрет, мимика мора се односити на дати појам. На крају игре поново се врши анализа, сви кажу своје мишљење о радионици, са каквим се осећањима враћају својим кућама. Повратне информације су углавном следеће:

- атмосфера је била добра
- стекао сам нова знања
- највише ми се допала пантомима
- боље смо се упознали

После мини-концерта учесници обично имају безброј питања која се односе на инструмент или на изведену композицију. Створи се једна атмосфера „питања-одговора“ чему нема краја. Понекад чујемо и такво питање које није карактеристично за овај узраст, радо причају о емоцијама.

Веома је лепо водити овакву радионицу, педагог има сличне емоције као учесници.

Још да кажемо шта све морамо узети у обзир при планирању ове вежбе:

- карактеристике старосне групе од 13-15 година
- деца те узрасти мало причају о својим осећањима
- теме морају бити актуелне, интересантне

Треба саставити вежбе које развијају:

- самовредновање
- упознавање нивоа своје комуникације
- вербално изражавање
- групни рад

Свака вежба у радионици има за циљ побољшати заједнички рад, доживети позитивне емоције, развити и проширити наше знање.

Móra István
Művelődési
Egyesület

Музика је једна од средстава за развој своје личности, групни рад је свеобухватан и веома богат. Исходи су:

- повећање знања
- виши ниво самоспознаје
- већа емпатија
- развој групних компетенција

НАЧИН РАДА

Излагање наставника, разговори, дискусија, игре систематизација, коперативни рад...

КОРИШЋЕНА СРЕДСТВА

Оловка, папир, музички инструмент, пакет карата.

ВРЕМЕНСКЕ ГРАНИЦЕ

Радионица са држи два пута од по 45 минута.

ХУМАНИ РЕСУРСИ

Вођа групе-педагог

ИЗРАДИО

ЕРОСС БУЛЦСЌ педагогус Фондација АМОБА

ДОБРА ВЕЖБА 7.

ПРОГРАМ РАЗВОЈА ТАЛЕНАТА ЗА ПРОМОЦИЈУ ЗДРАВЉА

ЦИЉ:

Развој оних ученика који су заинтересовани за биологију, али управо из тог предмета не постижу очекиване резултате. Они располажу са пуно информација али не знају их пренети на школско градиво. Треба их мотивисати, треба указати на креативно размишљање. Међу циљева имамо и то да деца својим начином живота, са односом према здрављу дају пример осталима. Поред заједничких доживљаја морају радити и на заједничкој промоцији здравог живота, да буду креативни у преношењу тих искустава. Програм садржи и школско градиво, жели проширити ову тенденцију и да укаже на до сада непознате ствари. Важно је да се деца добро осећају за време радионице и да се упознају са новим достигнућима.

СТРУЧНА ОПРАВДАНОСТ

Како и били свесни тога шта све можемо учинити за своје здравље морамо располагати са стручним информацијама. Наше здравље зависи од пет фактора: телесна предиспозиција (22%), социјални статус (24%), утицај околине (7%), здравствени систем (11%), начин живота (36%). Наше здравље највише зависи од нас самих. Сами формирамо свој живот и преко тога утичемо и на телесне способности. Покушавамо то постићи на школским часовима и на ваншколским активностима. Педагог мора бити упознат са социјалним стањем, са начином живота ђака, јер то све утиче на његово здравље. Дефиниција ДАВИДА СЕЕХАУСЕ-а здравља је: оптимално стање здравља се може изједначити са јединственошћу спољних утицаја преко којих сви имамо исте шансе за бољи живот.

Да би смо имали здрав живот морају бити испуњени следећи услови: да свако располаже са довољном количином хране, да будемо очувани од временских непогода, да доспе до нас свака информација која је битна за живот и морамо имати све потребне компетенције. Морамо схватити да нисмо одвојена бића, већ живимо у друштву и можемо мењати, побољшати своје стање док то не иде на штету других.

Ако ученик не напредује тако како му компетенције дозвољавају треба потржити разлог тога.

У развоју здравствене свести од битног је значаја и пружање прве помоћи. Свако може да се нађе у ситуацији да треба пружити помоћ другој особи. Било би пожељно да сваки ученик заврши неки основни курс прве помоћи. Међу циљевима морамо дати нагласак на

превенцију.Превентивне мере у многоме умањују ефекте здравствених проблема.У Румунији пуно људи умиру од инфаркта.80% тих људи би могли бити спашени ако би на време добили адекватну помоћ.Ако је потребна реанимација,сваки минут пуно значиПружање помоћи од стране „лаика“је веома важна,јер на стучну интервенцију понекад треба чекати много дуже.

ЦИЉНА ГРУПА

Од 13-20 година у групама од 10-20 особа.

МЕСТО

И на затвореном и на отвореном простору са довољно места.

ОПИС ДОБРЕ ВЕЖБЕ

У промоцији здравља показаћемо добре примере и адекватне методе за очување здравља и за пружање прве помоћи.Трудимо се да прикажемо корисне примере које деца могу пренети и у шлоске клупе.Вежбе се држе у школи и на осталим адекватним местима.Имамо дугогодишњу традицију ,названу : ЗЕЛЕНИ ДАНИ

Неколико дана цела школа живи у бољем упознавању природних наука,деца се крећу отворених очију,живе са природом.Организују се изложбе налик животиња.креирају скулптуре од отпада,праве се плакати,организују се модне ревије од рециклираних материјала,саде дрвећа,“зелени змај“...,итдУченици виших разреда организују млађима курс прве помоћи,буде и предавања где лекари,биолози говоре о ва+ности здравња.Битне су сарадње са високошколским установама као што су факултети:Бабеш-Бољаи,Сапиентиа,Семмелвајс...Студенти факултета Семелвајс су држали онлине предавање нашим ђацима на теме:превенција од алкохолизма,превенција од пушења,о важности вакцине,о шећерној болести,о превенцији од малигних обољења..итд.Наши ученици одлазе на приредбе назване:“дани отворених врата“,где се могу упознати са радом факултета,животом студената.

У развоју здравствене свести истакнуту улогу и мултимедијална средства(рачунар,фотоапарат,интерактивна табла,...) и програми који се могу наћи на тим средствима.Све то побољшава креативност,постаје средство самоизјашњавања.На тим платформама свако може да нађе себи одговарајућу апликацију почев од видео мотаже,до апликације за мерење броја корака.

Код ученика са слабијом успехом веома су важни визуели ефекти.Графички прикази,дијаграми,табеле у многоме помажу разумевање градива.

У овом програму често се примењује такозвана БИНГО метода. То се састоји уследећем, ученици цртају табелу са 9 квадрата. Наставник ће на таблу написати 12 важних, кључних речи. Деца бирају 9 и упишу их у своју табелу. Затим наставник даје дефиниције појединих појмова. Ако ученик примети да та дефиниција одговара једном од својих, у табелу уписаних појмова извуче тај квадрат. Ако у једном реду или колони има три “погодка” узвиком БИНГО САОПШТАВА ОСТАЛИМА. Та радионица развија способност за визуелно меморисање, асоцијацију и флексибилно размишљање.

Метода ДНЕВНИК УЧЕЊА нам служи за прћење свог напретка и сопствене мотивације. Ученици пишу белешке шта су радили у појединим радионицама, шта им се допало у току рада, шта није, дају и коментаре. На овај начин лакше се добија слика о свом раду, о навикама, о односу према учењу. Из уписаних напомена лакше можемо препознати шта је у делокругу интересовања ученика и какве су његове мотивације. Понекад из ових дневника стручњак може да извене битне закључке пронађе разлоге слабог учења. Дневник је доступан и наставницима, не ретко се те уписане информације дају повод за разговор са учеником.

Веома је важно пробудити интересовање деце према неким областима за које наставник сматра да су баш погодна за тог ученика. Дете напредује у свом темпу, корак по корак.

БРОЈ ПРИМЕНЕ:

Више од 10 пута

КОРИШЋЕНЕ МЕТОДЕ:

Фронтално излагање, дискусија, игра, опажање, систематизација, коперативни групни рад.

ВРЕМЕНСКЕ ГРАНИЦЕ

2X45 минута

КОРИШЋЕНА СРЕДСТВА:

Оловка, папир, лаптоп, рачунар, штампач

ХУМАНИ РЕСУРСИ:

Вођа групе, педагог из области природних наука

Móra István
Művelődési
Egyesület

ИЗРАДИЛА: НАЂ МОНИКА

РЕФОРМАТУС КОЛЛЕГИУМ . СЕПСИСЗЕНТГҮӨРГҮ

АМЉБА АЛАПЃТВАНҮ

ДОБРА ВЕЖБА 8

ЛОГИЧКО - МАТЕМАТИЧКИ РАЗВОЈ ТАЛЕНАТА СА СЛАБИЈИМ УЧИНКОМ

Одрживи развој

Међу активностима за развој логичко-математичке компетенције,у нашем удружењу,највећу улогу играју развој логичног размишљања, организовање таквих игара,које захтевају интензивну концентрацију.Све споредне активности такође имају ту сврху,јачање креативности.

Издвојени циљевису:

- 1.Развијање,подржавање јачих страна талентоване деце
- 2.Изједначавање,подизање знања талентоване особе у оним областима где је знање слабије.
- 3.Побољшање радне атмосфере, да то позитивно утиче на талентовано дете
4. Јачање знања у оним областима која нису везана за математику, где је ученик истакнутог знања

Наш циљ поред развијања математичко-логичке компетенције,и побољшања радних навика и способности за ппрактичну примену стеченог знања.

-флексибилност

-креативност

-самосталоно одлучивање

-самоувереност

-критичан приступ

-откривање осталих могућности

-одговорност

-практичност

способност за руковођење

-мотивација осталих

-учење из неуспеха

-постављање веза

Цињна група:

Отворени смо за све старосне групе и те групе су веома различите. У удружењу има група различитих профила. Не чини нам никакав проблем спојити различите старосне групе исте оријентације. Тако обезбеђујемо комплексан развој у тој области. Прелаз из једне старосне групе у другу је сасвим могућа, нема стриктних граница између група. Деца између 8-19 година апсолутно утичу једно на друго, различите групе помажу у социјализацији целе генерације, подстичу јендаке шансе у развоју

Стручна аргументација:

Данашње информацијско друштво прати глобалне и локалне проблеме природних наука. Треба уочити како глобалне промене утичу на локалне. Околина учесника је такође део глобалне средине. Ако имамо решења на локалне проблеме стиме помажемо решавање и глобалних питања. У околини деце има пуно природних, привредних проблема и они утичу на живот те средине. Педагози имају велики утицај на уочавање, препознавање тих проблема, усмеравају пажњу ученика на ове. Ако се деца удубе у ове проблеме могу са својим активностима да смање те проблеме.

Данашње информацијско друштво прати глобалне и локалне проблеме природних наука. Треба уочити како глобалне промене утичу на локалне. Околина учесника је такође део глобалне средине. Ако имамо решења на локалне проблеме стиме помажемо решавање и глобалних питања. У околини деце има пуно природних, привредних проблема и они утичу на живот те средине. Педагози имају велики утицај на уочавање, препознавање тих проблема, усмеравају пажњу ученика на ове. Ако се деца удубе у ове проблеме могу са својим активностима да смање те проблеме.

Метода рада

Са пројективном методом умањујемо негативне ефекте лоше социјале позадине. Исто тако метода је пригодна за подизање снања заостале деце, и за истакнуте таленте. Метода се везује за образовање која се заснива на одређеим компетенцијама. Даје могућност за самостални рад и активност ученика. Инсистира ученике да своја знања у појединим областима, истраживањима удубе. За све ово су обезбеђена сва средства, најновије технологије, повезаност са природним наукама, итд. Приликом обраде једне теме неопходна је контрола, разговори, самовредновање. То обезбеђује динамику рада групе. Наравно приликом групног рада долази и до неслагања, неразумевања, до конфликта. Узрок тога није само у теми која се обрађује, већ може да проистиче из неслагања особа из групе, због различите динамике. У том случају потреба је помоћ извана, да сними ситуацију, да разјасни створени проблем и да врати рад у планирани ток.

За рад са талентованом децом један од најбољих метода је коперативна техника. То у суштини значи да учење претворимо у колективни, коперативни рад. Метода се заснива на сарадњи учесника. Ученици заједно поставе циљ и заједно, узимајући у обзир способности учесника, поделе задатке и припомажу у решавању истих.

КОПЕРАТИВНО СРЕДСТВО

ОПИС КОПЕРАТИВНИХ СРЕДСТАВА

ГРУПИ МОЗАИК

Пимењује се код мањих група. Сваки члан групе добија свој део задатка, наравно са свим потребним информацијама, средствима, итд. Тако коначно решење са додије као мозаик појединачно урађених делова.

РОТАЦИЈА РЕЧИ

Коперативна метода унутар једне групе. Свако подједнако учествује у раду. Није лоше одредити кординатора, који води и даје реч појединим учесницима. Свако добија реч и може да изложи своје мишљење везану на дату тему. То је међусобна комуникација преко кординатора.

ЋАЧКИ КВАРТЕТ

Најнепосреднија коперативна техника. Цела група заједно ради на пројекту, заједно размишљају, обрађују тему и врше анализу резултата.

РОТАЦИЈА ГРУПА

Метода личи на ротацију речи, стим да овде учесници не раде појединачно, већ у групама. Свака група ради на свом делу задатка и на крају саставе целину од обрађених делова. Представник групе испред свих учесника излаже резултате своје групе, затим сви учествују у ана-

лизи пројекта.

СТРУЧНИ МОЗАИК

Метода се примењује између малих група, где се врши подела целе области између стручних група. У принципу ово личи на групни мозаик, са разликом да се обрада врши и на више пројек-

1. ПРОМЕНА КЛИМЕ

Промена климе и борба против ње је део свакодашњице већ и код деце.

Сусрећу са информацијама на ту тему. Важно је да те информације буду релевантне и да их буде што више. Није све једно какве су то информације, ако има сувише много негативних информација то става у деци неативну слику будућности. Корисније су информације које се заснивају на чињеницама и дају неку лепшу слику о нашој будућности, о нашој околини, о свакодневном животу.

Чиниоци који утичу на промену климе:

-варирање климатског система

-спољни утицаји

-ефекти стаклене баште

1.корак:прикупљање идеја и знања о теми

2.корак:помоћу вође радионице групишу се чињенице и дају се конкретни примери промене климе

3.корак:историјски преглед унутрашње варијације климатских услова (температура, влажност, облачност, итд)

4.корак:спољни фактори, као што су утицај вулканске активности, тектонске промене

5.корак:ефекти стаклене баште

Води се разговор о аргументованости изложених запажања и идеја. Битно је да на крају сви добију реалну слику о том проблему данашњице.

Потребни материја:картон фломастери,самолепљиви папири...

2.ИЗРАДА ЈЕДНЕ ЕКОЛОШКЕ КУЋЕ

Са учесницима радионице организовали смо излет у Óпусзтасзер,где смо з музеју на отвореном имали прилику да видимо живот старих времена.Доживели смо праву атмосферу сеоске средине.

1.корак:на основу стечених утисака учесници излажу своја запажања,идеје

2.корак:израда плана куће

3.корак:израда макете куће

Задатак помаже и у томе да поделимо своја искуства из свакодневног живота.Коперативни рад позитивно утиче на прихватање разних погледа а свет.

У реализацију треба уградити иновације,креативна решења,и да пустимо машту,да будемо отворени за веома интересантне идеје.

Основни је циљ да развијемо компетенцију која се односи на решавање проблема и да уочимо корелацију природних наука и традиција.

Данашње информацијско друштво прати глобалне и локалне проблеме природних наука.Треба уочити како глобалне промене утичу на локалне.Околина учесника је такође део глобалне средине.Ако имамо решења на локалне проблеме стиме помажемо решавање и глобалних питања.У околини деце има пуно природних,привредних проблема и они утичу на живот те средине.Педагози имају велики утицај на уочавање,препознавање тих проблема,усмеравају пажњу ученика на ове.Ако се деца удубе у ове проблеме могу са својим активностима да смање те проблеме.

Потребна средстава:

Оловка ,папир,лаптоп,рачунар,стампач.

Хумани ресурси:

Вођа фрупе ,стручњак из математичко-информатичке струка

Број извођења вежбе:

Више од 10 пута

Израдио:

Móra István
Művelődési
Egyesület

Перпауер Атила Културно друштво Мора Ференц

ДОБРА ВЕЖБА 9.

НАСЛЕЂЕ НАШИХ ПРЕДАКА – НАША ТРАДИЦИЈА- УМЕТНОСТ НА ТРАГУ СВАКОДНЕВНОГ ЖИВОТА

ЦИЉ ВЕЖБЕ:

Ове вежбе доприносе јачању идентитета, односа према својој околини, па чак и на развој уметничких способности. Овакво васпитање укључује модерне форме, моделе које се користе у уметности, сва данашња достигнућа. У конкретном задатку деца од отпадног материјала креирају неко своје уметничко дело. Вежба може да се односи и на приказ коришћења алтернативне енергије, итд. Преко ових својих радова непосредно врше притисак и на медије, да они прикажу те пројекте и преко тога на утичу на размишљање шире средине.

ЦИЉНА ГРУПА:

Деца између 13-20 година они привржени циљевима одржавања животне средине.

МЕСТО ВЕЖБЕ:

Код куће, у школи, у дому културе у природи, итд.

ОПИС ДОБРЕ ВЕЖБЕ

Ова вежба захтева нешто мало више времена. Не можемо кренути у рад без добре припреме. Водимо разговор са ученицима, гледамо филмове, анализирамо и критикујемо плакате, јер их има на сваком кораку. На првом кораку, када вршимо исцрпљујући разговор на тему тачно одређујемо циљ радионице. Корак по корак дефинишемо тачке активности. Разговарамо о старим временима, о навикама претходних генерација. У току тих разговора покушавамо добити увид у њихова знања. Као први корак препоручујемо да код куће са родитељима, баком, дедом поразговарају на ову тему. Кроз разговор са старијом генерацијом деца добију веома корисне информације. Ти разговори могу да почну са питањем: Како сте ви то некада радили...? Морају питати о свему, о грдњи куће, како су спремали зимнице, о кувању пекмеза, о свадбама, празницима... итд.

Деца ће се изненадити чујевши да је било живота и пре мобилог телефона и интернета. И без ових уређаја све је дошло на своје место!

КАо трећи корак организујемо дискусију са ђацима. Они ће прво испричати своје доживљаје у анкетирању старијих, поделиће са осталиме прикупље, корисне информације.

СТИЖЕМО ДО ГЛАВНЕ ТАЧКЕ РАДИОНИЦЕ, ДО КОНКРЕТНЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЦИЉА
Учесници сакупљају све оне ствари који се већ сматра отпадом, проналазе секундарне сировине, све што се користило у давнијим временима. Сакупиће те ствари у школи и испричаће како су дошли до драгоцених “тофеја”. Група ученика ће од тог материјала направити неко уметничко дело, испољиће своју креативност. У ранијим радионицама било је већ више веома лепих, добрих остварења. Организовали смо и изложбе од тих радова, и представили их на више места.

Други део учесника има задатак да пробуди пажњу јавности помоћу плаката и стрипова на важност очувања животне средине, на уштеду пијаће воде, одржавање чистоће, на што мање коришћење пластичних кеса и боца.

СТИЖЕМО ДО ГЛАВНЕ ТАЧКЕ РАДИОНИЦЕ, ДО КОНКРЕТНЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЦИЉА
Учесници сакупљају све оне ствари који се већ сматра отпадом, проналазе секундарне сировине, све што се користило у давнијим временима. Сакупиће те ствари у школи и испричаће како су дошли до драгоцених “тофеја”. Група ученика ће од тог материјала направити неко уметничко дело, испољиће своју креативност. У ранијим радионицама било је већ више веома лепих, добрих остварења. Организовали смо и изложбе од тих радова, и представили их на више места.

НАЧИН РАДА:

Рад се дели на више фаза, свака фаза изискује други начин рада. Веома је битно пре свега мотивација деце. Тај задатак остаје на наставницима, да они од раних година васпитају децу на савестан приступ према природи, да укажу на важност очувања природе и наше околине.

У основној фази то може бити кроз предавања, указивањем на конкретне проблеме, преко дискусија. Долазимо и до различитих виђења овог проблема, нису сви подједнако мотивисани. Узрок тога може бити једно путовање, један погледани филм, ... итд. У овој основној фази је битно пробудити заинтересованост, навести децу на добар пут, да буду саговорници те акције. Здрава околина је веома важна за све нас.

У конкретној реализацији прелазимо на пројективни и коперативни начин рада. Врши се обрада прикупљених идеја, заједно ученици и наставници. Пошто се не може приступити реализацији свих проблема од једном, бира се активност која се сматра најбитнијом. Прави се план за ту прву фазу. Најчешће се то ради као групни рад, где може да дође до изражаја

Móra István
Művelődési
Egyesület

способност учесника као и утицај на социјални развој. Групе морају да раде заједно, морају саслушати и анализирати сваку идеју, јер свака ситница може де буде од важности.

Код примене коперативне методе важно је обратити пажњу на следеће:

- морамо заједно дефинисати циљ
- подићи ниво активности, прикупити што више идеја и систематизовати податке
- Препознавање конфликта
- стимулирати мотивацију
- одредити коначне циљеве, поделити задатке

На крају радионице следи презентација својих радова и након тога једна озбиљна дискусија и анализа успешности.

Треба се трудити да ова активност доспе у ширу јавност, да што више људи почну размишљати на позитиван начин.

КОРИШЋЕНА СРЕДСТВА:

Оловка , папир лепак, маказе, материјали пригодни за наше креације...

ХУМАНИ РЕСУРСИ:

Вођа групе и помоћник.

БРОЈ ОДРЖАВАЊА:

Радионицу смо организовали 8 пута.

САСТАВИЛА :

РАКОШ ЈУДИТ КУЛТУРНО ДРУШТВО МОРА ФЕРЕНЦ

Móra István
Művelődési
Egyesület

